

FÖRSVARETS

FORUM

FÖRSVARSMAKTENS PERSONALTIDNING | NR 5/2019

DE OKUVLIGA INGET STOPPAR FALLSKÄRMSJÄGARNA

Flottans kockar tävlar **FULLT KRIG I KÖKET**

GOTLANDS REGEMENTE Hållbart miljardbygge

PLUS: HEMVÄRNETS CYKELORKESTER | HISTORIEN OM MUSKÖBASEN | WIKINGABLOOTH PÅ KARLBERG

BRED SAMSYN OM STÄRKT MILITÄR FÖRMÅGA

INLEDNINGEN AV HÖSTEN har varit händelserik och till stor del präglats av framtidsfrågor. Chefsdagarna i slutet av augusti var viktiga tillfällen att samlas kring vår verksamhet. För mig var det också en betydelsefull värdemätare på det stora engagemang som finns för vårt uppdrag. Försvarsmakten är ett stort lagbygge där gemenskapen grundas på ansvarstagande, delaktighet och förtroende.

I början av september fick vi ett välkommet besked som ger Försvarsmakten förutsättningar för fortsatt tillväxt. Under 2020 kommer en försvarspolitisk proposi-

Den återinförda grundutbildningen med värnplikt är en förutsättning för Försvarsmaktens framtida utveckling. Vi har ett ansvar att se till att rekryterna får den bästa utbildning vi kan erbjuda.

ÖVNINGSVERKSAMHETEN HAR varit omfattande. Sensommarens stora marinövning i Östersjön, Northern Coast, har i skrivande stund just avslutats. I början av september sammanstrålade mer än 200 medarbetare och internationella partners för att lägga ramarna för försvarsmaktsövningen Aurora 20. Arbetet inför Totalförsvarsövning

” De politiska beslut som fattas nästa år kommer att ange kursen för utvecklingen av vårt försvar under lång tid framöver. ”

tion att läggas med Försvarsberedningens betänkande som grund. Ett brett stöd finns nu för finansieringen. Det visar på den samsyn som finns om att stärka den militära förmågan ytterligare.

Vi ska nu slutföra arbetet enligt gällande försvarsbeslut. Vi kan samtidigt konstatera att vi har ett bra startläge inför kommande period. De politiska beslut som fattas nästa år kommer att ange kursen för utvecklingen av vårt svenska försvar under lång tid framöver. Till den 15 november ska Försvarsmakten lämna underlag till den kommande propositionen. Det är ett grannliga arbete där vi behöver göra väl avvägda prioriteringar med Försvarsmaktens samlade förmåga som utgångspunkt.

På många platser runt om i landet har vi välkomnat höstens rekryter.

2020, som det står mer att läsa om i detta nummer, fortsätter för fullt. Totalförsvaret övades också i samband med Rikshemvärnschefens insatsövning 2019 i Västerås, med omkring 1 000 soldater inklusive en insatstropp från det norska hemvärdet.

Jag slår ständigt av bredden på unika kompetenser inom Försvarsmakten. I detta nummer får ni bland annat läsa om fallskärmsjägarna och om våra fartygskockars höga kompetens.

Med detta vill jag önska er god läsning i novembermörkret.

Micael Bydén
Överbefälhavare

S4 AKTUELLT**S10 PORTRÄTTET**

Sara Knowles tävlar i bodybuilding.

S12 MARINEN TAR LEDNINGEN

Rapport från övningen Northern Coasts.

S14 FÖRSVARETS HOPP

Military Weekend med enbart kvinnor.

S16 TOTALFÖRSVARET ÄR TILLBAKA

Hög tid för Totalförsvarsövning 2020.

S26 MILJÄRDBYGGET

På Gotland växer toppmoderna P18 fram.

S46 OSKAR PLUGGAR TILL FÖRSVARINGENJÖR

Ny karriärväg för akademiker.

S49 SPRÅKSNILLEN GÅSTADE TOLKSKOLAN

Smarta ungdomar träffade tolkarna.

S56 FYS

Så klarar du en stentuff Swimrun.

S58 TILL SIST

Hemvärnets cykelorkester spelar, röjdykarna hyllas och Skaraborgs regemente på Insta.

S60 ÅSIKTEN

Hög tid för jämställd materielanskaffning.

S61 PLIKTEN

Lv6 får besök av Pliktrådet.

S62 KRÖNIKA

Ledarskribenten PM Nilsson om Hemvärnet.

S63 BILDEN

Sommarkväll med ubåten.

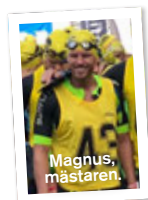
PLANERING ÄR TRÄNINGENS MODER

MAGNUS JIRLIND ÄR EN KOLLEGA på kommunikationsavdelningen som man inte gärna presenterar för sin fru. Han är alltid på charmerande gott humör, kock på elitnivå, bär snygg vit uniform (flottist), vidareutbildar sig flitigt och är snäll mot barn och hundar. Dessutom är han vältränad. I somras genomförde han den extremt tuffa swimruntävlingen Ötillö World Championship utan bestående men.

Imponerande, milt uttryck. Så hur gör han? Längre bak i tidningen förklarar han hemligheten. Utöver sina tre timmar fys på arbetstid, så handlar det om att planera träningen i vardagen. Cykla till jobbet, springa hem, simma på lunchen. Få in träningen som en välmatchande bit i livspusslet. Magnus förklarar obekymrat att vem som helst kan fixa ett swimrunlopp, det är bara att sätta i gång säger han, och studsar iväg med tryck i stegen. Men vad bra. Då kör vi. Tack för rådet Magnus.

Fredrik Helmertz

Redaktör, Försvarets forum

Magnus, mästaren.

KOCKARNAS KAMP. Fjärde sjöstridsflottilljen utsåg förbandets främste kock. **S18**

BLOD, SVETT OCH BÅRAR. Årets stora sjukvårdsövning testade Södra Älvsborgs sjukhus beredskapsplan. **S50**

HIMMELSK STYRKA. Vi besöker Karlsborg och följer utbildningen av de legendariska fallskärmsjägarna. **S30**

MIRAKLET MUSKÖ. Den mäktiga marinbasen fyller 50 år och firar med marinstabens återflytt. **S54**

REDAKTION. Försvarsmaktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och emilia. **Kontakt:** ff-red@mil.se, telefon: 08-788 88 88. **Ansvarig utgivare:** Mats Ström, kommunikationsdirektör. **Redaktör:** Fredrik Helmertz, fredrikhelmertz@mil.se, Försvarsmaktens kommunikationsavdelning. **Art Director:** Markus Hillborg, Make Your Mark, Stockholm. **Tryck:** Elanders. Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material. *Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarsmaktens officiella ståndpunkt.* För ej beställt material ansvaras ej. Utgivningsdag 29 oktober 2019. ISSN 1100-8245. Omslag: Jimmy Croona/ComCam.

FÖRSVARSMAKTEN SIKTAR PÅ FRAMTIDEN

HÖSTENS varumärkeskampanj har ett tydligt framtids-tema. Den fjärde av november drar kampanjen igång och den pågår ända fram till årsskiftet.

– Vi vill få fram att Försvarsmakten står inför den största utvecklingen på decennier och visa att vår uppgift är att försvara landets framtid, säger Försvarsmaktens marknadschef Johan Landeström.

Syftet med kampanjen är att beskriva Försvarsmaktens relevans, att öka förståelsen för varför ett försvar behövs och varför det måste utvecklas. Varför vi måste bygga för framtiden.

– Vi vet att kunskapen om Försvarsmaktens uppdrag

och verksamhet är låg hos allmänheten. Kampanjen är en del i det långsiktiga arbetet att öka kunskapen om Försvarsmaktens roll och uppgifter, säger Johan Landeström.

– Vi kommer jobba mycket med rörligt, både i digital media som youtube, facebook och snapchat till exempel och i TV. Det handlar om målgruppsanpassade enheter. Det blir också rikstäckande utomhusreklam, berättar han.

Tanken är att kampanjen ska få målgruppen, som är hela svenska folket, att uppleva att Försvarsmakten vet vad som behövs i dag, vi planerar för det vi vet krävs i morgon och vi anpassar oss till den utveckling vi inte kunnat

förutse.

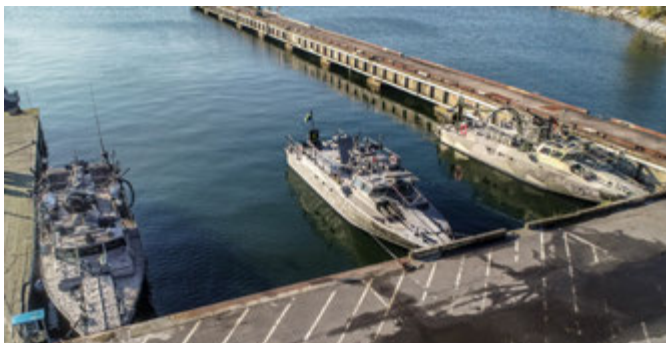
Alla enheter kommer att peka in på en kampanjsida på Försvarsmaktens webb på adressen **forsvarsmakten.se/framtidensforsvar** där man kan fördjupa sig i Försvarsmaktens steg på vägen mot framtidens försvar och hur det är anpassat till morgondagens utmaningar och hot. Där bjuds också målgruppen in att dela sina framtidsdrömmar.

– Vi vill visa vår skarpa verksamhet och spegla det i det civila. Det övergripande budskapet är att framtiden är din att leva och Försvarsmaktens att försvara, säger Johan Landeström. ◀

Text Johan Lundgren/
LedsKomm

ÄLSKAD STRIDSBÅT FYLLER 30 ÅR

OLA WOLF/FÖRSVARSMAKTEN

Flera generationers stridsbåtar. Längst till vänster den senaste med uppdaterat huvudmaskineri och vapensystem på taket.

STRIDSBÅT 90, amfibieförbandens arbetshäst och trotjänare, fyllde 30 år i oktober och har därmed förtjänat utmärkelsen "för nit och redlighet i rikets tjänst". Den 4 oktober 1989 levererades nämligen den första av totalt 165 stridsbåtar till dåvarande Vaxholms kustartilleriregemente, KA 1. Sedan dess har stridsbåten deltagit i flera nationella insatser och övningar, samt även internationella insatser, som den i Adenviken. Stridsbåten är konstruerad av Dockstavarvet som ligger i det lilla samhället Docksta i Ångermanland, men har producerats på olika varv i landet, bland annat på Gotland.

Fredagen den 4 oktober 2019 firades stridsbåten med pompa och ståt på Amfibieregementet

i Berga. Under firandet invigde marinchefen, konteramiral Jens Nyqvist, det nya stridsbåtsmonumentet, som utgörs av den första levererade stridsbåten med bognummer 801. Som en del av dagen genomförde även andra amfibiebataljonen en bataljonssnabbmarsch till gästernas förtjusning. ◀

Text Jonas Olsson/
Amfibieregementet

FAKTA STRIDSBÅT 90

Maxfart: Cirka 40 knop.

Besättning: 3 personer.

Beväpning: 3 tunga kulsprutor 12,7 mm, 4 minor eller 6 sjunkbomber.

Lastkapacitet: 18 passagerare.

Framdrivning: vattenaggregat.

Huvudmaskineri: 2 x Scania raka 6:or.

Exporterad till: Bland annat Norge och Mexiko.

CITATET

"Jag brukar säga så här, om man i hyreshuset har en stökig granne som brutit sig in i flera lägenheter, är det då en provokation att montera en säkerhetsdörr på sin lägenhet?"

Komikern och bataljonschefen i Hemvärnet, **Mikael Tornving**, avfärdar kritiken att Sveriges upprustning skulle vara en provokation mot Ryssland.

NY SOLDATCYKEL TILL K3

Äntligen får Sverige en ny soldatcykel. Försvarsmakten har tecknat ett ramavtal med Skeppshultcykeln AB för inköp av en cykel som är specificerad för soldaterna. Det handlar om en enkel, robust och oväxlad cykel med aluminiumfälgar i dubbelväggutförande, förstärkta ekrar och punkteringsskyddade däck. I ett första skede handlar det om inköp av 100 cyklar som levereras till K3 i Karlsborg. Via avtalet har FMV möjlighet att köpa ytterligare cyklar som citybikes, elcyklar och annat ur Skeppshultcykelns sortiment.

SOLDATER OCH SJÖMÄN I SAMMA BOK

ÖB har fastställt en ny utgåva av Svensk soldat. Den här gången med det utökade namnet *Svensk soldat och sjöman*. Den ersätter 2016 års utgåva och ska börja användas den 1 oktober 2019.

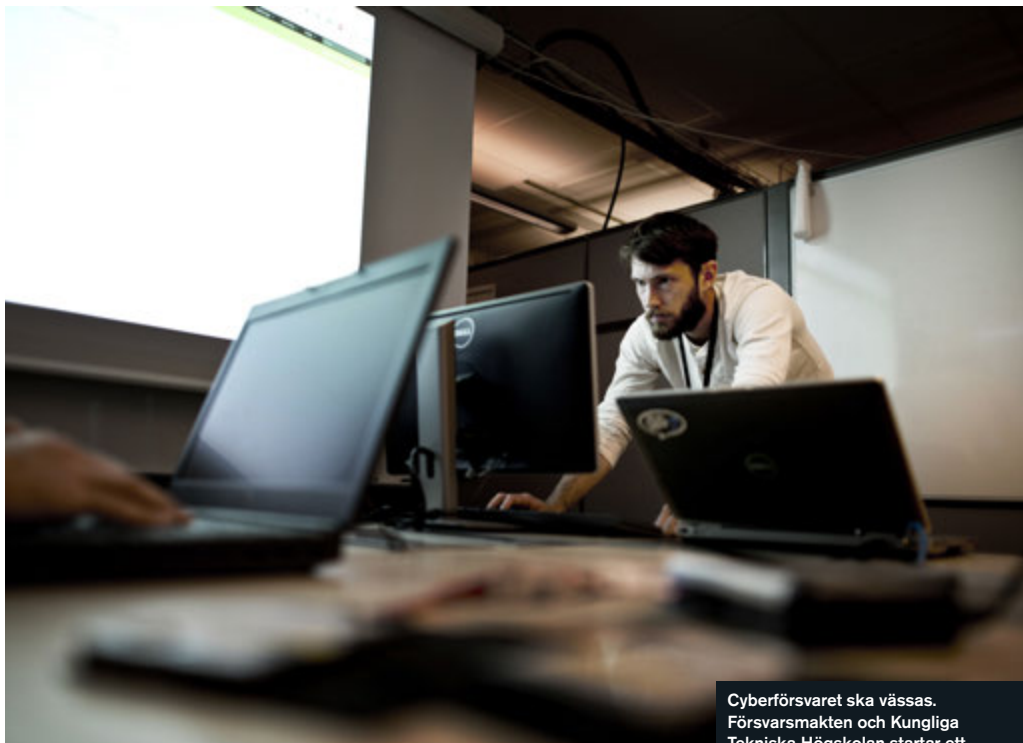
Svensk soldat och sjöman vänder sig främst

till dem som står inför eller har påbörjat sin soldatutbildning inom Försvarsmakten. Boken beskriver varför vi har ett försvar och hur soldatutbildningen fungerar. Den fyller en viktig funktion som faktabok. Boken kan användas vid kombattantutbildning för civilanställda.

Den första utgåvan av *Svensk soldat* kom 1967 och fastställdes av general Torsten Rapp.

CYBERFORSKNING ETABLERAS VID KTH

JIMMY CROONIA/COMCAM

Cyberförsvaret ska vässas. Försvarmakten och Kungliga Tekniska Högskolan startar ett forskningscentrum tillsammans.

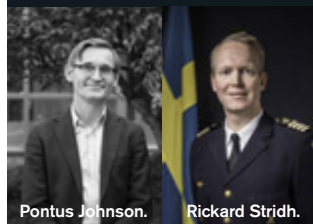
CYBERFÖRSVARET kräver ständig utveckling och forskning. Därför etablerar Försvarmakten ett nytt forskningscentrum tillsammans med Skolan för elektroteknik och datavetenskap vid Kungliga Tekniska Högskolan, KTH i Stockholm. De första doktoranderna är rekryterade och verksamheten påbörjas redan i höst.

– Den tekniska utvecklingen går allt fortare och en stor del av utvecklingen sker i akademi och företag utan traditionell anknytning till försvaret, säger Försvarmaktens forskningschef Rickard Stridh.

– Det gör att vi har behov att utöka forskningsbasen inom områden som cyber men också inom autonomi och artificiell intelligens. Vi pekar i perspektivstudien ut den tekniska utvecklingen som en faktor som i ökande grad påverkar operationsmiljön och därmed förmågeutvecklingen, säger han.

I mitten av 2020 rycker den första omgången värnpliktiga cybersoldater in. De ska utbildas för att övervaka samt upptäcka attacker på it-system och spåra angrepp för att förhindra spridning. Utbildningen i it-säkerhet och cyberförsvaret tar Försvarmakten fram i samarbete med bland andra forskare och professorer vid KTH i Stockholm. Målet är att skapa en utmaningsdriven utbildning som ska pröva de skarpaste rekryter som går att finna och ge dem en bas för fortsatt karriär inom försvaret eller vidare studier inom cybersäkerhet. Centrumet för cyberförsvaret

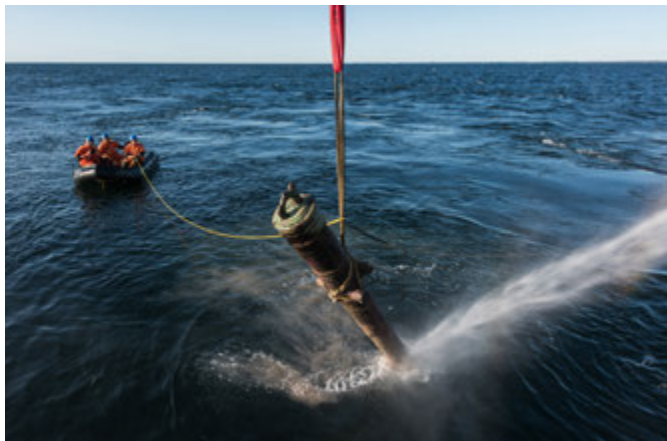
och informationssäkerhet in-
vigs i januari 2020.
– Centrubildningen möjliggör att KTH:s och Försvarmaktens gemensamma kompetens kan fokuseras mot militära utmaningar i cybermiljön, liksom att nuvarande förmågor stärks genom breddning och fördjupning av befintlig kompetens, säger KTH:s kontaktperson professor Pontus Johnson. ◀
Text Charlotta Ridderstråle/
Försvarmakten

Pontus Johnson.

Rickard Stridh.

KANONUPPDRAG FÖR HMS BELOS

ANDREAS SANNERMAN/FÖRSVARMAKTEN

DET SVENSKA regalskeppet Kronan sjönk 1676 i ett sjöslag med danska och holländska flottan under Skånska kriget. 800 av den 850 man starka besättningen omkom i slaget. Sedan 1981 har mer än 35 000 föremål bärgats, däribland 44 bronskanoner. En av de sista kvarvarande kanonerna bärgades nyligen av Försvarsmaktens dykeri- och ubåtsräddningsfartyg HMS Belos.

– Det var intressant att kunna stödja Kalmar läns museum med denna uppgift, något jag även har engagerat mig i på min fritid. Det är alltid roligt när våra övningsdyk-

Efter 343 år på Östersjöns botten är kanonen uppe.

ningar förläggs någonstans där det behövs – och i och med att det är ett gammalt fartyg tillhörande flottan känns det extra speciellt, säger Jerry, som är dykare på HMS Belos.

Kanonen kommer nu att förvaras i ett vattenkärll på Kalmar läns museum i väntan på restaurering. ◀

Text Rebecka Signäs/
Första ubåtsflottiljen

SIFFRAN

15

är Försvarsmaktens placering på listan över **Sveriges 50 mest attraktiva arbetsplatser** inom Data och IT. Rankningen görs inom ramen för Företagsbarometern 2019, en årlig undersökning av Universum, som mäter studenternas attityder till arbetsliv och karriär. Försvarsmakten hamnar före arbetsplatser som SVT, H&M och King.

Försvarsmakten har utsett
en ny flygvapenchef

HALLÅ DÄR
CARL-JOHAN EDSTRÖM

Vad vill du göra som flygvapenchef?

– Vi står inför en unik situation att vi ska växa för första gången i modern tid. För oss innebär det att vi ska tillföra nästa generations stridsflygplanssystem under en period med fortsatt försämrat omvärldsläge. För mig handlar det om att få hålla ihop ett flygvapen i ständig beredskap och insats samtidigt som vi ska tillväxa i såväl förmåga, organisation som materiel.

Du är fortfarande aktiv stridspilot.

Vilket är ditt favoritflygplan?

– Måste vara ärlig och säga Jas 39. Det är ett otroligt komplett flygplan. Jag är imponerad att vi kan bygga ett sådant flygplan i Sverige.

Du har totalt över 2500 flygtimmar.

Välinvesterad tid?

– Jaja, helt klart! Det är lika kul varje gång jag får chansen. Jag har en lite speciell karriär, eftersom jag jobbade som pilot i flygvapnet från 1989 och tjugo år på raken, då jag slutade som divisionschef.

Galnaste du gjort som pilot?

– Haha, jag har aldrig gjort något galet. Däremot har jag inom reglerna fått köra väldigt fort och väldigt lågt, genomföra otroligt avancerade övningar mot hundratals flygplan.

Du har en tvillingbror, Carl-Fredrik, även han i flygvapnet. Hur ser man skillnad på er?

– Vi är enäggsstillingar så det är inte helt lätt. Men sedan några år kör han med skägg, det gör inte jag. Så det är det säkraste sättet.

KÖNSNEUTRAL VÄRNPLIKT VÄCKER INTERNATIONELLT INTRESSE

I AUGUSTI SAMLADES över 1 000 kvinnor i uniform på Joint Women's Leadership Symposium i Washington DC. Konferensens tema var "Building Bridges, Changing Cultures".

Under två dagar hölls föreläsningar och paneldebatter om ledarskap, förändring av kultur och attityder, mångfald och mentorskap inom det amerikanska försvaret.

Kommendörkapten Jenny Ström representerade Sverige i en internationell panel tillsammans med kollegor från Danmark och Australien.

Det svenska systemet med könsneutral värnplikt väckte stor uppmärksamhet. Sverige och Danmark står ut som nationer där kvinnor och män integrerat bor tillsammans på logement och fartyg, vilket väckte intresse och följdfrågor.

De kulturella skillnaderna i synen på kön och vad det innebär att vara kvinna respektive man i USA, kan för svenskar uppfattas som väldigt kategorisk och förläggad.

Försvarmaktens utgångspunkt att kvinnor och män inte ska kategorieras efter kön utan efter sin unika kunskap och kompetens fick också positiv respons hos övriga deltagare. < **Text** Jenny Ström

Reserapport återfinns i **Vidar** samt mer information om JWLS och SSLA hittar ni på www.sealeader.org

SVENSKA DELTAGARE

Kommendörkapten Jenny Ström, HKV PROD FPE UTB.

Löjtnant Therese Modig, Amf 1, Unni Lundgren, Första ubåtsflottiljen, Emma Thesslin, MHS K.

Fanjunkare Sara Ryman, SSS.

1.sergeant Malin Andrén, MarinB, Jade Hannikainen, HKV.

Menig 1.kl Tess-Angelica Oldelius, MS, 1.kl Elin Johansen, Fjärde sjöstridsflottiljen.

PÅ NY POST

Försvarmakten placerar överstelöjtnant **Stefan Pettersson** som chef 2:a brigaden, P4 under perioden 1 november 2019 och tills vidare dock längst till 1 november 2022.

Försvarmakten utnämner överstelöjtnant **Anders Palmgren** till överste från 1 november 2019 i innehavd befattning vid Förvarshögskolan.

Försvarmakten placerar överste **Anders Jönsson** vid flygstaben i Uppsala som flygstabschef från 1 oktober 2019 och tills vidare dock längst till 29 februari 2020.

Försvarmakten placerar överste **Anders Persson** vid Flygstaben i Uppsala som ställföreträdande flygvapenchef under perioden 1 oktober 2019 tills vidare dock längst till 31 mars 2023.

Överste **Lars Helmrich** ställs till chefen insats förfogande för tjänstgöring som Military Assistant (MA) till Force Commander Minsuma med placering i tjänstgöringsområdet under tiden 18 november 2019 till och med 3 oktober 2020. Under tid som ej krävs för förberedelser och tjänstgöring är Lars Helmrich till förfogande för flygvapenchefen under tiden 1 oktober 2019 till och

MAJOR BJÖRKLUND TAR BEFÄL

ITOLV ÅR HAR Jan Björklund axlat rollen som partiledare för Liberalerna. Nu byter han kostymen mot uniformen och återvänder till Försvarsmakten. Major Björklund blir nu reservofficer med krigsplacering i Mellersta militärregionens ledningsstab som ställföreträdande operationsledare.

Jan Björklund har en mångårig bakgrund inom Försvarsmakten bland annat som bataljonchef för en stadsskyttbataljon.

– Jag kontaktade mitt gamla regemente och frågade om jag kunde bidra på något sätt och de sa ja direkt. Jag tycker det är både viktigt och roligt att tjänstgöra inom Försvarsmakten, i synnerhet när vi ser på omvärldens och inte minst Rysslands utveckling, säger Jan Björklund.

Jan Björklunds nya tjänst som reservofficer innebär omkring tre veckors tjänstgöring per år. ◀

Text Kristoffer Olofsson/
Försvarsmakten

Från partistrider till väpnade strider. Jan Björklund är tillbaka i det gröna laget.

Mikael Hultzen Bank prisades i USA.

TOPPBETYG TILL MIKAEL

Mikael Hultzen Bank, förvaltare på Tredje sjöstridsflottiljen visar framfötterna. Som förste internationella elev hittills har han blivit utnämnd till Distinguished Honorary Graduate (bästa elev) och tilldelad Peter Tomich Award vid prestigefyllda U.S. Navy Senior Enlisted Academy i Newport.

NY DYKERIÖVERLEDARE

Kommendörkapten Carl-Johan Djurstedt Holm har utsetts till Försvarsmaktens dykeriöverledare av marinchef Jens Nykvist. Dykeriöverledare är en ny befattning, som innebär att roller och ansvar för funktionen dykeri förändras. Ansvar för dykeri och dyksäkerhet ligger

på Marinstaben. Dyk- och Navalmedicinska Centrum ansvarar för utbildning, utveckling och dykerimedicin.

med 31 december 2020. Försvarsmakten placerar överste **Håkan Petersson** som chef ledningssystemavdelningen, resursproduktionsenhet, HKV Prod från 1 oktober 2019 tills vidare dock längst till 31 december 2023. Försvarsmakten anställer **Daniel Olsson** som ställföreträdande chef Must i Försvarsmaktens högkvarter. Anställningen påbörjas den 1

oktober 2019 och löper tills vidare dock längst till 30 september 2021. Förenta Nationerna har beslutat att förlänga anställningen av generallöjtnant **Dennis Gyllensporre** från den 2 oktober 2019 som Force Commander of Minusma. Gyllensporre beslutas därmed vara tjänstledig från Försvarsmakten från den 3 oktober 2019 tills vidare dock längst till 2 oktober 2020.

Försvarsmakten anställer **Kim-Lena Swedenblad** som chef för verksamhetsområde HR vid FM HRC från den 2 december 2019 tills vidare. Försvarsmakten placerar brigadgeneral **Carl-Johan Edström** som Flygvapenchef under perioden 1 oktober 2019 tills vidare dock längst till 30 september 2023.

PORTRÄTTET

KRAFTPAKETET

Sara tävlar i bodybuilding och fitness modeling

SARA KNOWLES

Gör: Tidigare sergeant på psyopsförbandet, nu stabsassistent på LedsKomm.

Familj: "Me, myself and I."

Bor: Från Sandviken, bor nu i Stockholm.

Bakgrund: GU på SkyddsC, Soldat LedR, Cvat psyopsspecialist.

Kuriosa: Vann Fit modell Scandinavia 2015, tvåa Luciapokalen 2018, Tar 80 kg i bänkpress.

Instagram:
@swenglishbreakfast

”Tidigare spelade jag basket, men det gick inte vara med på träningar och matcher när jag börjat som soldat och kanske var ute på övning eller utbildning. Men eftersom jag är en tävlingsmänniska ville jag ha något annat, det var då jag upptäckte bodybuilding. Jag har alltid gillat styrketräning och här fanns något som kombinerade fysisk träning med glitter och glamour.

Den första tävlingen jag var med i gick samtidigt som jag skulle examineras som gruppchef, det var tufft. När man är mitt uppe i ett träningsprogram utvecklar man något som kallas diethjärna, man blir lite dum i huvudet helt enkelt, eftersom man drar in på kolhydrater och tar från reserverna för att komma ned i fettprocent. Men är det något jag lärt mig som soldat är det att bita ihop och aldrig ge upp. Det har hjälpt mycket i min sport. Karaktären sätts ofta på prov när man som jag älskar mat. Min sport handlar till 80 procent om kost och 20 procent om träning, på tävling ska man ha så mycket muskler och så lite fett som möjligt. Men att stå på scen framför hundratals personer ger mig energin att fortsätta, då vill jag kunna visa upp mitt bästa.

Det är en vetenskap bakom förberedelserna inför tävling och det är en viktig del. Att se hur man kan bygga kroppen. Och det har också gynnat mig i soldatlivet.”

Delar av den svenska
fartygsstyrkan med
Öresundsbron i bakgrunden
i övningens inledning.

MARINEN TAR LEDNINGEN

En svensk-finsk stab ledde en multinationell stridsgrupp för första gången under årets upplaga av Northern Coasts.

NORTHERN COASTS, sensommarens stora marinövning i Östersjön, genomfördes i början av september. I drygt tio år har den tyskledda övningen Northern Coasts använts för att förbättra vår marina förmåga. Det är en bra övning för såväl svenska som finska marinen då den fokuserar på övningar i kust- och skärgårdsmiljön, vil-

ka är våra naturliga operationsområden. Värdskapet växlar mellan Östersjöländerna.

STORT FINSK-SVENSKT AVTRYCK

FÖR FÖRSTA GÅNGEN ledde en svensk-finsk stab en multinationell stridsgrupp och inte bara egna enheter. Det skedde inom ramen för SFNTG, Swedish-Finnish Naval Task Group, som är den del av det finsk-svenska marina samarbetet som genomförs mellan den finska Kustflottan och de svenska sjöstridsflottiljerna. Det marina samarbetet är

förmodligen det som kommit längst inom alla försvarsgrenar. Den svensk-finska stridsgruppen leddes av kommandör Per Edling, till vardags chef för Tredje sjöstridsflottiljen.

– I min styrka ingick 14 fartyg från 6 olika länder, nämligen Litauen, Nederländerna, Polen, Tyskland samt Finland och Sverige. Finland deltog med minfartygen Uusimaa och Hämeenmaa samt stödfartyget Halli. Sveriges bidrag var korvetten HMS Visby, minröjningsfartyget HMS Vinga samt stöd- och ledningsfartygen HMS Trossö

HMS CARLSKRONA/FÖRSVARSMAKTEN

En tysk helikopter av typen Lynx startar från HMS Carlskrona.

Litauiska minjanten Skalvis och svenska HMS Ulvön tillsammans med tyska underhållsfartyget Donau.

HMS ULVÖN/FÖRSVARSMAKTEN

Danska fregatten Niels Juel och Stödfartyget Absalon bunkras från det tyska underhållsfartyget Bonn.

KRISTOFFER LÖTTEN/FÖRSVARSMAKTEN

”Det svensk-finska marina samarbetet är förmodligen det som kommit längst inom alla försvarsgrenar.”

och HMS Carlskrona. Min finsk-svenska sjöstyrkeledning grupperades ombord på HMS Carlskrona. Övriga finska och svenska övningsdeltagare var fördelade på de två andra stridsgrupperna.

SKARPA INSLAG FÖR MINRÖJNINGSFARTYGEN

MINRÖJNINGSFARTYGEN tillbringade första övningsveckan till sjöss i området utanför Århus i en kombinerad uppbyggnadsfas och minröjningsinsats. I området finns ett

stort antal brittiska flygfällda minor från andra världskriget ännu kvar och under veckan lokaliserades tre stycken varav två röjdes. Dessa två låg i nära anslutning till farleden in mot Århus containerhamn. Den tredje var i så pass dåligt skick att den inte bedömdes nödvändig att röjas. Övningens andra del, den taktiska faser, genomfördes i farvattnen kring Bornholm. Tyvärr begränsades verksamheten av hårda vindar och grov sjö och stor del av tiden tillbringades i mer skyd-

dade vatten öster om Bornholm. På det hela taget var det trots vädret en lyckad och utvecklande övning.

VISBYSYSTEMET KONTROLLERADES MOT NATOKRAV

UNDER NORTHERN COASTS kontrolleras att de svenska fartygssystem som är anmälda till Natos styrkeregister uppfyller fastställda krav. Under Northern Coasts gjordes det på HMS Visby och gäller för hela fartygsserien, inte bara det fartyg som kontrollerades. Kontrollen omfattar såväl fartygets tekniska system som besättningens förmåga att använda dessa enligt fastställda reglementen. Kontrollen benämns NEL 2, Nato Evaluation level 2 och görs med jämna mellanrum.

– Jag bedömer att det finsk-svenska marina samarbetet väl bestod den utmaning som Northern Coasts 2019 innebar ledningsmässigt. Det ska bli spännande att se vilket som blir det nästa steget i vår bilaterala utveckling, avslutar Per Edling. ◀

Den svensk-finska staben samlad på HMS Carlskronas fördäck.

HMS CARLSKRONA/FÖRSVARSMAKTEN

Text **Jimmie Adamsson/Tredje sjöstridsflottiljen**

Per Edling var chef för den finsk-svenska stridsgruppen under Northern Coasts.

TREDJE SJÖSTRIDSFLOTTILJEN/FÖRSVARSMAKTEN

REKRYTERING

FÖRSVARETS HOPP

Hur ska fler tjejer lockas att upptäcka alla hundratals kvalificerade befattningar som finns i Försvarsmakten? Military Weekend, enbart för tjejer, är ett sätt.

SLUTET AV SEPTEMBER ryckte 16 tjejer in på Livregementets husarer, K3, i Karlsborg för att genomföra en Military Weekend för tjejer. Helgen skiljde sig från tidigare evenemang på det sättet att även hela instruktörslaget

bestod att kvinnor. En helg helt och hållet för tjejer, utformad av tjejer.

– Jag har alltid varit intresserad av militären, men jag vågade typ inte. Det känns skönt också att det bara är brudar här, berättar Amanda,

ROBIN KRÜGER/K3

ÖVERST: Snyggt genomfört uthopp. VÄNSTER: Matilda Strömberg från Livgardet instruerar hur man skuter med AK 5.
HÖGER: Sjänt var det här. Tjejerna testar Radio 180.

en av helgens deltagare.

LIVET SOM REKRYT

MILITARY WEEKEND ÄR ett samarbete mellan Försvarsutbildarna och Försvarsmakten och innebär att intresserade får möjlighet att under en helg prova på livet som soldat. Deltagarna bor på logement, rör sig i uniform och får se och uppleva några av de saker som präglar livet som rekryt och

soldat. Aktiviteterna har ofta en lokal anknytning, och hos K 3 innebar det bland annat förevisning av obemannade flygsystem och, kanske helgens mest uppskattade inslag, hoppning från fallskärmskolans hopptorn.

– Oh my god! Alltså jag tror jag gråter, utbrast Rahma när hon fortfarande hängde i selen efter det genomförda hoppet. Det jag har längtat mest till var

hoppningen och att få skjuta!

Helgen är ett led i Försvarsmaktens satsning på att nå ut till målgrupper som ofta inte ens överväger en militär karriär. En attityd som behöver förändras för att öka myndighetens möjligheter att rekrytera rätt kompetens och viljekraft. ◀

Text **Robin Krüger/K3**

Foto **Lars-Eric Sundin/
Försvarsmakten**

ÖVERST VÄNSTER: Det gäller att dra åt remmarna på fallskärmssele. ÖVERST HÖGER: Instruktörerna bjöd på en liten uppvärmning i stridsteknik. NEDERST: Utrustning kontrolleras inför hopp från övningsornet.

#TFÖ 2020

.. TOTALFÖRSVARET ÄR TILLBAKA

Om krisen eller kriget kommer måste hela samhället mobiliseras.

Nu startar Totalförsvarsövning 2020. För första gången på över 30 år övar det civila och militära försvaret tillsammans.

DAGARNA FÅR KOMMUNER, länsstyrelser, regioner och militärregioner ett kuvert med uppgifter som ska lösas. Det är startskottet för den stora totalförsvarsövning som börjar nu och sedan pågår under hela 2020. I Försvarsmakten är det brigadgeneral Gabor Nagy som kliver fram för att leda övningen.

Målet för Totalförsvarsövning 2020 är att skapa förutsättning för det civila och militära försvaret att tillsammans under höjd beredskap skydda samhällsviktiga funk-

tioner, värna civilbefolkningen och försvara landet mot väpnat angrepp.

– Det speciella med den här övningen är att vi för första gången på mer än 30 år övar det civila och militära försvaret tillsammans i en så här stor skala. Vi övar lokalt, regionalt och på nationell nivå, säger Försvarsmaktens övningsledare Gabor Nagy.

TOTALFÖRSVARET SKA FÖRSTÄRKAS

DET FINNS EN GRUND att stå på för totalförsvaret, med lagar och förordningar som fortfarande gäller, men viktiga strukturer, funktioner och rutiner behöver byggas upp.

– Det går inte att titta för mycket på hur Sverige gjorde

förr, menar Gabor Nagy. Det har skett stora förändringar i Sverige men också i vår omvärld. Det säkerhetspolitiska läget har gjort att regeringen nu beslutat att totalförsvarets ska förstärkas. Och nu övar vi det.

Totalförsvarsövningen leds och samordnas av Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Över 400 olika aktörer deltar i övningen. Bland dem finns kommuner, regioner, länsstyrelser, myndigheter, frivilliga försvarsorganisationer och delar av näringslivet.

– Om Sverige blir angripet kan inte Försvarsmakten ensam stå emot, påpekar Gabor Nagy. Alla våra samhällsfunktioner behövs för att stå emot ett angrepp som kanske inte

nödvändigtvis enbart består av traditionella militära maktmedel. Och det är bland annat det vi nu kommer att öva. Tillsammans ska vi säkerställa att samhället kan stå emot stora påfrestningar.

EN FIKTIV FIENDE

TOTALFÖRSVARSOVNINGEN använder ett scenario där en fiktiv allians angriper Sverige.

”Om Sverige blir angripet kan inte Försvarsmakten ensamt stå emot. Alla samhällsfunktioner behövs för att kunna stå emot ett angrepp.”

Övningen innehåller fyra delar och startar redan i november i år och pågår under hela 2020.

– Det är mycket vi kommer att öva, säger Gabor Nagy. Det finns rutiner och regler för hur till exempel beslut om höjd beredskap ska gå till, men hur går det till i praktiken? Vad händer då i en kommun, i olika myndigheter, på regeringsnivå? Hur samverkar länsstyrelserna och militärregionerna? Hur hanterar vi skyddsvärd information? Hur fördelar vi resurser? Hur informerar vi allmänheten? Vi utvecklar idéer

och metoder för hur detta bör göras och de behöver nu också övas.

Det är inte bara beslut och processer som deltagarna övar. I övningen ingår också moment som handlar om att upptäcka och stå emot informationspåverkan. Gabor Nagy menar att det är viktigt att inse att ett angrepp inte behöver se ut som det gjorde förr. Redan i fred kan

vi vara angripna genom att en fientlig aktör hackar sig in i system för att sabotera exempelvis sådant som larmfunktioner, finansiella tjänster eller elförsörjning. Rykten sprids och myndigheternas information ifrågasätts, rädsla och osäkerhet sprids. Sådant måste vi också lära oss att hantera.

ÖVA I FÄLT

UNDER 2020 GENOMFÖRS även försvarsmaktsövningen Aurora. Integrerat i den övas också totalförsvarsövningens praktiska moment. Där samverkar

Gabor Nagy, Försvarsmaktens övningsledare.

det militära och civila försvaret konkret i fält. Det handlar om att tillsammans ta hand om krigets konsekvenser. Här deltar till exempel tullverket, polisen, räddningstjänsten, sjukvården, hemvärnet och frivilliga försvarsorganisationer.

– Ett av syftena med övningen är att öka medvetenheten om hur viktigt totalförsvaret är, säger Gabor Nagy. Att alla har en roll, både som privatperson och som samhällsaktör, att gemensamt och tillsammans stärka beredskapen för ett försvar av Sverige. ◀

Text **Eva Pia Sandstedt/**
LedsKomm

TOTALFÖRSVARSOVNING 2020

Över 400 deltagare övar:

- » Hur de genomför sin verksamhet i händelse av höjd beredskap samt hur de gör det i samverkan med andra.
- » Beslutsprocesser på lokal, regional och nationell nivå.
- » Att skapa egna och gemensamma lägesbilder för att bland annat prioritera och inrikta resurser.
- » Att samordna kommunikation till allmänheten.
- » Hantering av skyddsvärd information.
- » Att identifiera och möta fientlig informationspåverkan.

Viktigt att
förstå varandra.
Därför drillas
beslutsprocesserna
på lokal, regional och
nationell nivå.

TRADITIONER

KOCKARN

FLOTTAN ÄR KÄND FÖR SINA SKICKLIGA KOCKAR. MEN VEM ÄR BÄST? FJÄRDE

Text Rebecca Landberg/Marinstaben Foto Rickard Törnhjelm/ComCam

AS KAMP >

SJÖSTRIDSFLOTTILJEN ARRANGERADE EN TÄVLING VID SKEPPSBROKAJEN I AUGUSTI.

TRADITIONER

DET HELA BÖRJADE med en förfrågan om det gick att ordna en tävling på flottiljen mellan fartygens kockar. Flottan är sedan lång tid tillbaka känd för sina vällagade måltider och de duktiga kockarna, därför ska de självklart uppmuntras och synas extra.

Carl Wachtmeister, som är ordförande för det gastronomiska sällskapet Chaîne des Rôtisseurs i Sverige, är även reservofficer vid Fjärde sjöstridsflottiljen. Han blev tillfrågad om han kunde stödja flottiljen vid en kocktävling. Chaîne des Rôtisseurs hjälpte till eftersom sällskapet har erfarenheter av att arrangera och vara domare i kocktävlingar.

KRÄFTOR OCH WALLENBERGARE

DE DELTAGANDE KOCKARNA visste i förväg att de skulle tillaga en Wallenbergare som huvudrätt. Utöver detta skulle kockarna även tillaga en förrätt där ingredienserna hölls hemliga fram tills samma morgon. På morgonen presenterade konferenciern den "hemliga lådan" för kockarna som fick

att skala kräftorna som var den hemliga huvudingrediensen till förrätten med en gång.

– Nu ska jag laga mat och ha kul. Har man kul blir det bra mat!

Flottans kockar är vana att jobba under press med allt från representationsmiddagar till stridsuppbäckningar. Och till slut, efter många svetiga timmar i byssan, stod en wallenbergare och en förrätt på juryns bord. Fartygsbesättningar med sjömän och officerare samlades på Skeppsbrokajen i Stockholm och hejade och applåderarna gick

” Jag älskar att tävla. Jag tycker att det här är kul. Jag gillar pressen. ”

JACOB DANIELSSON, HMS VISBY

med sig ingredienserna tillbaka till fartygen. Där hade de tre timmar på sig att tillreda sina maträtter och komponera ett vinnande recept som skulle falla juryn i smaken.

Ombord på HMS Visby plockade Jacob Danielsson varsamt upp ingredienserna och inspekterade dem med ett leende:

– Jag älskar att tävla. Jag tycker att det här är kul. Jag gillar pressen.

Ombord på HMS Helsingborg börjar Patric Livchitz med

varma när kockarna bar fram sina måltider till juryn.

FÖRSTKLASSIG JURY

FEM KOCKAR DELTOG i kocktävlingen med en jury som bedömde de tävlande. Juryn fokuserade på hur kockarna arbetade i köket samt hur maten smakade och presenterades. I köket gjordes bedömningar utifrån hygien, organisation, teknik och genomförande samt hur kockarna utnyttjar ingredienserna för att ta vara på råvarorna. Juryn bedömde

Mats Johansson ombord på HMS Ven funderar över hur han ska lägga upp matlagningen.

Ombord på HMS Helsingborg tittar nyfikna besättningsmän in genom serveringsluckan för att följa arbetet i byssan.

HMS Visby och HMS Helsingborg låg förtöjda vid Nybrokajen. Patric Livchitz gör sig redo för att åka båttransport med ingredienserna till sitt fartyg.

TRADITIONER

också portionsstorlek, kreativitet samt hur ingredienserna passade ihop.

Juryen bestod av stjärnkocken Johan Jureskog, tidigare värnpliktig kock och fartygsschefens personliga kock ombord på HMS Carlskrona 1994–1995. Örlogskaptenen och reservofficeren Carl Wachtmeister, ordförande för det gastronomiska sällskapet Chaîne de Rôtisseurs i Sverige. I juryn ingick även amiral Ewa Skoog Haslum, vicerektor på Försvarshögskolan och tidigare chef på Fjärde sjöstridsflottiljen.

De smakade, noterade och efter många tuggor Wallenbergare kom juryn fram till ett resultat:

Vinnare blev kocken Patrik Livchitz tillhörande HMS Modig.

Motiveringen?

”Med ett lugnt köksarbete som var metodiskt och effektivt rådde harmoni i skeppsköket. Wallenbergaren hade bra konsistens, krispig yta, bra smak av brynt smör, bra smälta och luftigt puré. Förrätten var kreativ, krispig och smakrik samt vacker med bra färger.”

MELLIS IN HÄR

DEN VINNANDE KOCKEN VANN, förutom äran, en praktikplats på en av Johan Jureskogs restauranger. Johans deltagande i juryn och engagemang i tävlingen har sitt ursprung i hans värnpliktstjänstgöring ombord på HMS Carlskrona som blev inledningen till hans framgångsrika kockkarriär.

– Grunden till min matlagning la jag där och då. Ombord

”HMS Carlskrona var den bästa tiden i livet. Jag var fartygsschefens kock och var ledig när han inte behövde min tjänst.”

JOHAN JURESKOG, RESTAURATÖR OCH STJÄRNKOCK.

”Tiden i flottan betydde mycket för mig. Att ställa upp som jurymedlem var en självklathet” säger Johan Jureskog.

Ombord på HMS Trossö fick Melker Trumars först dela byssan med andra fartygskockar som gjorde mat till besättningen. Här har han äntligen fått byssan för sig själv.

"Jag älskar att tävla, jag tycker att det är kul. Jag gillar pressen", säger Jakob Danielsson ombord på HMS Visby.

Från jägarsoldat med elva utlandsmissioner i bagaget till steward på SAS samt en vända inom offshoreindustrin. Raymond Bergsten har jobbat med lite av allt innan han till sist blev kock på Fjärde sjöstridsflottiljen.

TRADITIONER

på HMS Carlskrona fick jag frihet att laga med vilka råvaror jag ville. Det var den bästa tiden i livet. Jag var fartygschefens kock och var ledig när han inte behövde min tjänst. Att låta en av flottans kockar få göra en kortare praktik på en av mina restauranger är ett sätt att ge tillbaka, berättar Johan.

– Tiden i flottan betydde mycket för mig. Under en permission gick jag och visade upp mig på stjärnkrogen Paul och Norbert i Stockholm. Jag fick jobbet på villkoret att jag började snarast. Tack vare att fartygschefen Harald Abrahamsson lät mig mucka lite tidigare fick jag jobbet och det är något jag är oerhört tacksam över. Det var avgörande för starten av min kockkarriär.

MELLIS IN HÄR

HUR KOM NI fram till att kockarna skulle tävla med maträtten Wallenbergare?

– Det var den rätt jag förlorade finalen med i TV4-programmet Kockarnas kamp. ◀

Fjärde sjöstridsflottiljen riktar ett stort tack till alla inblandade i tävlingen, såväl deltagare som juryn och publiken.

Jakob Danielsson får applåder när han går ner från landgången för att presentera sina maträtter för jurymedlemmarna.

Maten bedömdes utifrån portionsstorlek, kreativitet och hur ingredienserna passade ihop.

DELTAGANDE KOCKAR

Mats Johansson

Ålder: 52

Militär tjänstgöring:

Gruppchef spaning vid Sollefteå och Arvidsjaur

Bakgrund: Arbetat som kock i 20 år varav flera år som kökschef i Sälen. Tog anställning som kock vid Fjärde sjöstridsflottiljen 2017 efter att ha arbetat som kock vid Ambibieregementet.

Jacob Danielsson

Ålder: 23

Militär tjänstgöring:

Skyttesoldat vid Livgardet

Bakgrund: Utbildad bagare/konditor och har arbetat vid flera olika restauranger, senast Vaxholms kastell. Anställd som kock vid Fjärde sjöstridsflottiljen våren 2019 efter att ha blivit tillfrågad av en vän till familjen om jag kunde tänka mig att arbeta som kock i flottan.

Patric Livchitz

Ålder: 35

Militär tjänstgöring:

Närskyddssoldat i Enköping
Bakgrund: Hotell- och restaurangskola. Sushiutbildad i Japan och arbetat på flera sushirestauranger och hotellet Yasuragi i Stockholm. Arbetat på Fjärde sjöstridsflottiljen sedan våren 2018.

Melker Trumars

Ålder: 31

Militär tjänstgöring:

Kock för Fjärde sjöstridsflottiljen. Tog anställning

som kock direkt efter GMU.

Bakgrund: Försäljare av kläder. Jag sökte till Försvarsmakten vid 28 års ålder för att jag var sugen på en civil kockutbildning och på Försvarsmakten.

Raymond Bergsten

Ålder: Ja (hemlig)

Militärtjänstgöring:

Jägarsoldat i Arvidsjaur
Bakgrund: Genomfört elva utlandsmissioner. Arbetat inom flyget som steward på SAS, i

Johan Jureskog och amiral Ewa Skoogh Haslum smakar koncentrerat av en Wallenbergare.

De tävlande kockarna i väntan på juryns besked. TILL VÄNSTER: Vinnare blev kocken Patrik Livchitz tillhörande HMS Modig.

offshoreindustrin i Norge samt på lyxkryssare. Arbetat som kock på Fjärde sjöstridsflottiljen sedan 2012.

JURYMEDLEMMEN

Johan Jureskog

Ålder: 44

Militär tjänstgöring:

Personlig kock åt fartygschefen på långresan med HMS Carlskrona 1994–1995

Bakgrund (urval): Var medlem i det svenska kocklandslaget i åtta år

och tog guld i matlagnings-OS 2004. Äger och driver Rolfs kök, köttkroger AG och hamburgerkedjan Jureskogs. Har haft TV-serien Världens bästa burgare samt kommit på andra plats i TV-produktionen Kockarnas kamp.

FRAMGÅNGSRIKA KOCKAR FRÅN FLOTTAN

Paul Svensson, bland andra Bon Lloc och Fredsgatan 12. **Stefano Catenacci**, bland annat

Operakällaren. **Tommy Myllymäki**, bland andra Sturehof, Riche, Teatergrillen. **Martin Morand**, konditor och Dessertmästare. **Malin Haak**, konditor och Dessertmästare.

BLI KOCK I FLOTTAN

Det finns många vägar in för den som är intresserad av en kocktjänst. Den korrekta vägen är följande:

» Gå in på Försvarsmakten/lediga jobb och

sök där.

» Har du genomfört GMU eller värnplikt och är intresserad av en befattning som kock kan man höra av sig för att få information om hur man ska gå tillväga: 4.sjos-tridsflj-rekrytering@mil.se

» Det går alltid att höra av sig till flottiljen för att få mera information. Vägarna in kan skilja sig in beroende på utbildning och förkunskaper.

MILJÄRDBYGG

En mil söder om Visby växer nya P18 fram där det nyligen var skog och ängsmark. Regementet blir en toppmodern anläggning med särskilt fokus på miljöhänsyn.

*Text & foto Tomas Ängshammar/
Gotlands regemente*

DRYGT FYRA ÅR har gått sedan riksdagen beslutade att placera en halv mekaniserad bataljon, 18:e stridsgruppen, på Gotland. När de första soldaterna rullade av färjan 2016 kom de i princip till en jordhög utan tillgång till elektricitet eller rinnande vatten. För Fortifikationsverket innebar återetableringen en utmaning i en skala man inte ställts inför i modern tid.

– Det här är en rejäl kraftsamling. Det vi ser här nu har tagits fram i ett tempo som vi aldrig sett tidigare, säger Fortifikationsverkets projektledare Stephanie Rimskog med en gest ut över den stora centrala planen som är omgiven av byggnader i olika stadier av färdigställande.

Hon håller inte med de röster som säger att det tar för lång tid, men betonar att allt inte

Stefan Pettersson, chef för 18:e stridsgruppen, får en lägesuppdatering från Fortifikationsverkets projektledare Stephanie Rimskog och biträdande projektledare Tobias Nygren.

gått som smort. Överklagade upphandlingar fördröjde den riktiga byggstarten med över ett år, men även inom de områden man själv råder över finns lärdomar att dra.

– Vi har sett att de processer vi och Försvarsmakten har inte är gjorda för att bygga garnisoner utan för mindre kompletterande byggnader. När det ska byggas ytterligare regementen kan vi inte skräddarsy varje byggnad utan vi behöver en typbyggnadskatalog.

nästan lika lång tid att få ett provisorium på plats som den permanenta byggnaden.

DAGENS BEHOV

EFTER NEDLÄGGNINGEN AV P18 2005 fylldes det gamla regementsområdet i södra utkanten av Visby snabbt med andra verksamheter – kanslihuset och de tre stora kasernbyggnaderna rymmer i dag Region Gotlands centrala administration, på andra delar av området finns det skola,

”Det här blir en rejäl kraftsamling. Det vi ser här nu har tagits fram i ett tempo som vi aldrig sett tidigare.”

Stephanie Rimskog ser ett annat problem när nya verksamheter ska vara på plats snabbare än man hinner bygga.

– Det behövs en egen, förenkla process för temporära lösningar. Säkerhetskraven klickar in och plötsligt tar det

vårdcentral, restauranger, småindustrier och plats för några tusen bostäder.

Det nya regementet byggs nu i nordöstra hörnet av Tofta skjutfält. Eller: om man ska vara petig har man ännu inte börjat bygga Gotlands rege-

GET

Gotlands regemente blir en modern garnison som uppfyller alla krav på miljöhänsyn och hållbarhet. (Arkitektskiss)

I multifunktionshuset blir det plats för stridsgruppens och Utbildningsgrupp Gotlands stab och soldater, med kontor, matrum och dagutrymmen, omklädning och utrymmen för vård. Regementsstabens kommande byggnad ligger däremot längre fram i tiden.

Stridsgruppens multifunktionshus och idrottshallen kommer att smälta in i naturen, där bevarade biotoper ligger kvar som öar i bebyggelsen.

Projektledaren Stephanie Rimskog framför replägrets servicebyggnad.

De två stolpladorna, som togs i bruk i våras, har solceller på skärmtaken med en toppoeffekt på 450 kW.

mente.

– Hela det här projektet är det som beslutades utifrån stridsgruppens behov, innan beslutet om ett nytt regemente fattades. De behov som har tillkommit, och som man förväntar sig efter nästa försvarsbeslut, har vi inte fått behovsunderlag på.

Att bygga nytt må vara dyrt och tidsödande, men å andra sidan får det nya regementet en infrastruktur som byggs för dagens behov, och anpassas efter de miljökrav man ställer i dag. Det mest synliga tecknet är de gigantiska solpaneler som täcker taken på de två stolpladorna.

”Projektet har svällt från 750 miljoner till 1 350, huvudsakligen för att de ytor man först projekterade blivit betydligt större.”

Även stridsfordonsgaraget och verkstaden, där byggnation pågår, förbereds för att kunna ha solceller och totalt blir det en installerad effekt på cirka 1 MW. Det kommer att vara en av Sveriges största solcellsanläggningar på tak. Gotland är en av Sveriges soligaste platser och målet är att regementsområdet ska vara självförsörjande på el, sett över året. Uppvärmningen sker med bergvärme.

Man har också projekterat bygget runt vissa skyddsvärda naturtyper, främst alvar och hållmarkstallskog med växter, fåglar och insekter.

HÄNSYN TILL VATTENSITUATIONEN

DEN KANSKE HETASTE miljöfrågan på Gotland är vattnet, där det på senare år varit akut vattenbrist under flera somrar. Det har man tagit hänsyn

Byggnaderna smälter perfekt in i den känsliga naturen. (Arkitektskiss.)

FORTIFIKATIONSVÄRKET/C.F.MÖLLER

Gotlands regemente/P18 etableras nu vid Tofta skjutfält, en mil söder om Visby.

FAKTA REGEMENTSOMRÅDE TOFTA

» Första spadtaget togs den 16 mars 2018. Vid spadarna Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Skanska och Peab.

» Beräknad sluttid årsskiftet 2020/2021.

» 30 000 kvadratmeter varm- och kallyta.

» Ett 15-tal byggnader.

» 130 000 kvadratmeter hårdgjord yta.

» Ytan motsvarar cirka 30 fotbollsplaner.

BAKGRUND

På Gotland fanns en gång fyra regementen och 2005 lades det sista, P 18 i Visby, ned. Kvar blev 32:a hemvärnsbataljonen med tillhörande utbildningsgrupp, flygbasen F17G och sjöbevakning.

Några år senare försämrades säkerhetsläget i Östersjöregionen markant och i försvarsbeslutet 2015 pekades Gotland ut som särskilt viktigt. En

stridsgrupp, tillhörande P4 i Skövde, skulle placeras på ön och 2017 beslutade riksdagen att regementet P 18 skulle återuppstå. 18:e stridsgruppen överfördes vid årsskiftet från P4 till P 18.

Där P 18 tidigare låg växer just nu Visbys nya stadsdel Visborg fram. Nya P 18 ligger i nordöstra hörnet av Tofta skjutfält, cirka en mil söder om Visby.

till i projekteringen av den nya anläggningen. Förutom anslutning till det kommunala nätet tar man till vara på regnvatten till spolkhallen, och spolvattnet återanvänds också. En infiltrationsdamm fungerar som utjämningsmagasin och eventuella oljeutsläpp tas om hand lokalt.

Under 2020 blir den första etappen av regementsområdet klar, och byggnaderna tas

i bruk allt eftersom de blir klara. Projektet har svällt från ursprungliga 750 miljoner kronor till 1 350, huvudsakligen för att de ytor man först projekterade blivit betydligt större.

UTBYGGNADEN FORTSÄTTER

OM NÄSTA FÖRSVARSBESLUT blir det väntade talar det mesta för att Gotlands regemente förblir en byggarbetsplats

under många år framöver. Om man ska utbilda 300 värnpliktiga om året krävs logement, matsal, undervisningslokaler, stabsbyggnad, simulatorhall och mycket annat.

Allt detta ligger dock i framtiden för projektledaren Stephanie Rinskog. Hennes fokus ligger på att slutföra etapp ett så att allting kan vara överlämnat före nyårsafton 2020. ◀

HIMMELSK STYRKA

OSYNLIGA, LÅNGT BAKOM FIENDENS LINJER, OPERERAR FALLSKÄRMSJÄGARNA. DET ÄR ARMÉNS FRÄMSTA FÖRBAND NÄR DET GÄLLER FJÄRRSPANING. VI FÖLJER DERAS KRÄVANDE UTBILDNING I KARLSBORG.

Text Robin Krüger/K3 Foto Joel Thungren, Jimmy Croona & Rickard Törnhjelm/ComCam

Fallskärshoppning över Vätterns
glittrande yta. Efter vattenlandningen
kan jägaren tyst och obemärkt närma
sig målet.

DEN GYLLENE ÖRNEN. Fallskärmen. Den röda baskern. Symbolerna för fallskärmsjägarna är många. I snart 70 år har ett av Försvarmaktens mest mytomspunna förband verkat vid Karlsborgs fästning.

– Fallskärmsjägarskvadronen är arméns främsta förband när det gäller fjärrspaning. Förbandet består av både kontinuerligt och tidvis anställd personal med en hög beredskap för att snabbt kunna sättas in både nationellt och internationellt, förklarar Viktor Janderberg, chef fallskärmsjägarskvadronen.

OMRÅDET INFILTRERAS

ETT TYPISKT UPPDRAG börjar med ett underrättelsebehov hos högre chefer. Ordern går ut och fallskärmsjägarna infiltrerar det aktuella området. Fällning med fallskärm tar personalen snabbt till närheten av målet, men efter landningen tar andra transportmetoder över. Ofta sker längre förflyttning till fots eller med skidor. Ligger sjöar och andra vattendrag i vägen

Utbildningen inleds med en två veckor lång fallskärmsutbildning, då de blivande jägarna grundligt lär känna sin hoppustrustning.

Hoppningen genomförs från flygvapnets Herculesplan.

**”DET SOM
MOTIVERAT
MIG UNDER TUFFA
PERIODER HAR VARIT
FALLSKÄRMEN. ATT STÅ
I HERCULESPLANET, SE
HUR RAMPEN FÄLLS NER
OCH MÖTAS AV VÄTTERNS
GLITTRANDE VATTEN
NEDANFÖR.”**

Hoppningen är för många en dröm som går i uppfyllelse. "Det som motiverat mig under tuffa perioder är fallskärmen", berättar en soldat på skvadronen.

Hopparna signalerar att de spänt fast sig och har kontroll på utdragsremmen. Säkerhetsmedvetenhet dominerar hela hopputbildningen.

simmar man över dem med utrustningen släpande i lina.

Väl på plats upprättas en dold observationsplats genom att till exempel täcka ett tält med mossor och löv. Till slut smälter det så väl in i omgivningen att den omedvetna nästan måste trampa på det för att hitta det. Därifrån kan jägarna sedan observera det aktuella området i dagar eller veckor, i syfte att ge högre chefer en bild

av motståndarens förmåga, rörelser och avsikter. Gruppen kan också leda in flygplan eller artilleri eller med egna vapen angripa och skada motståndaren. Efter genomfört uppdrag utplånas alla spår från platsen. Går allt som det är tänkt vet motståndaren aldrig att de varit där.

– Fallskärmsjägarna har varit i förändring sedan förbandet bildades. Grunden i förbandet

har alltid varit människan, som är hårt testad och tränad för att utstå dessa hårda prövningar berättar Viktor Janderberg.

VILJA, MOD OCH UTHÅLLIGHET

OAVSETT SYFTE PRÄGLAS hela verksamheten fortfarande av förbandets motto: Vilja, mod och uthållighet. Personliga kvalitéer sätts på hårda prov redan under antagningsprövningen. Tjänsten har några

Karlsborgs fästning,
Fallskärmsjägarnas hem i snart
70 år, syns nere till vänster.

Hopptechniken, att sträcka ut armar och ben, görs för att stabilisera sig när hopparen träffas av fartvinden.

Hopputbildningen genomförs av Specialförbandens fallskärmsskola (SFS).

**”GRUNDEN I FÖRBANDET
HAR ALLTID VARIT
MÄNNISKAN, SOM ÄR HÅRT
TESTAD OCH TRÄNAD FÖR
ATT UTSTÅ DESSA HÅRDA
PRÖVNINGAR.”**

Fallskärmsjägare släpps av med
helikopter under en övning
i fjärrspaning.

av Försvarsmaktens hårdaste ansökningskrav och av de hoppfulla som söker till grundutbildningen som startar varje höst i Karlsborg brukar bara en femtedel bli antagna.

MÄSTARE PÅ ATT ÖVERLEVA

EFTER ANTAGNINGSPROCESSEN följer ett intensivt år för de blivande fallskärmsjägarna. Tillsammans lär de sig att lösa uppgiften oavsett årstid eller terräng, dag som natt. Stora krav ställs därför på fallskärmsjägaren, som kan behöva skida eller gå många mil efter landning eller simma långa sträckor över vattendrag, i syfte att obemärkt infiltrera ett område. Man lär sig att överleva i så väl svår vinterkyla som stekande sommarvärme.

Örnmarschen, en av de mest kända fysiska provningarna i Försvarsmakten, genomförs därför varje år med all personal

JIMMY GROON/COMCAM

"Förmågan att stå emot och besegra motståndaren beror ytterst på din vilja att stå emot stridens påfrestningar". SoldF 2001

Efter landningen börjar den verkliga utmaningen, att osedda nå marschmålet.

**” EFTER GENOMFÖRT
UPPDRAG
UTPLÅNAS ALLA SPÅR
FRÅN PLATSEN. GÅR ALLT
SOM DET ÄR TÄNKT VET
MOTSTÅNDAREN ALDRIG
ATT DE VARIT DÄR. ”**

på förbandet. Marschen, som börjar med ett fallskärmshopp, är sex mil långt av en mil orientering och måste genomföras under 24 timmar.

– Ibland har jag verkligen velat skrika rakt ut och kasta av mig den tunga ryggsäcken. Men det är bara att hårdna ut, peppa kompiserna bredvid och fokusera på målet, berättar Anton som sedan ett år tillbaka arbetar som soldat vid fallskärmsjägarskvadronen.

– Det som motiverat mig under tuffa perioder har varit fallskärmen. Att stå i Herculesplanet, se hur rampen fälls ner och mötas av Vätterns glittrande vatten nedanför. Sedan kasta sig rakt ut och nedåt mot vattenytan, säger han.

SKAPADES EFTER ANDRA VÄRLDSKRIGET

FÖRBANDETS HISTORIA börjar 1952 då Fallskärmsjägarskolan i Karlsborg bildades. Andra

världskriget hade visat hur användbara fallskärmsburna trupper kunde vara och Sverige ville utbilda sina egna. Syftet var att utbilda ett jägarförband som med hjälp av fallskärm kunde bedriva störstrid långt bakom motståndarens linjer. En uppgift som efter hand förändrades till i dag, då fallskärmsjägarerna framför allt är ett spanings- och underrättelseförband.

Vid förbandet i dag värnas

Fallskärmsjägarna tränar ytsim bland öarna utanför Karlsborg.

Gör inte det här hemma. Att lämna en båt i rörelse iklädd stridsutrustning är farligt utan korrekt utbildning.

**” EFTER ANTAGNINGSPROCESSEN
FÖLJER ETT INTENSIVT ÅR FÖR
DE BLIVANDE FALLSKÄRMSJÄGARNA.
TILLSAMMANS LÄR DE SIG ATT LÖSA
UPPGIFTEN OAVSETT ÅRSTID ELLER
TERRÄNG, DAG SOM NATT. ”**

En halv mil. Så långa sträckor simmar de blivande jägarna under utbildningen.

traditionen starkt och är aldrig långt borta. Sedan starten har fallskärmsjägarna varit ett av Försvarsmaktens mest insatta förband och på väggarna i Karlsborgs fästning hänger långa rader med utmärkelser, bilder och andra minnen från tidigare insatser. På en vägg hänger till och med en handritad bordningsplan mot U-137, den sovjetiska ubåt som 1981 gick på grund i Karlskrona skärgård. Då, under några av kalla krigets mest skälvande dagar, stod personal från bland annat fallskärmsjägarna redo att borda farkosten som en sista utväg.

FÖRÄNDRINGENS VINDAR

EFTER KALLA KRIGET förändrades världen, och Försvarsmakten förändrades med den. I början av 2000-talet blåste

RICKARD TÖRNHJELM/COMCAM

förändringens vindar även i Karlsborg och i samband med att Försvarsmaktens specialförband växte fram delades fallskärmsjägarna upp. 1:a Insatskompaniet blev en del i vad som senare utvecklades till Särskilda operationsgruppen. Det kvarvarande krigsförbandet

upptogs i 32:a Underrättelsebataljonen och är den enhet som idag bär traditionen vidare som 323:e Fallskärmsjägarskvadron. En skvadron som stolt bär arvet vidare och fortsätter utbilda några av Försvarsmaktens främsta soldater. ◀

Fallskärmsjägare stiger upp ur vattnet under en övning utanför Karlsborg.

” PÅ EN VÄGG HÄNGER EN HANDRITAD BORDNINGSPLAN MOT U-137, DEN SOVJETISKA UBÅT SOM 1981 GICK PÅ GRUND I KARLSKRONA SKÄRGÅRD. ”

ROBIN KRÜGER/K3

Fallskärmsjägaren Anton Lindén längst fram i bild, under ceremonin Örnparaden.

SPECIALFÖRBANDEN REKRYTERAR

DU HAR VILJAN VI HAR UTMANINGEN

Specialförbanden rekryterar just nu olika typer av operatörer. Vid behov rekryteras militära och civila medarbetare mot stabs- och stödbefattningar.

Mer information finns på jobb.forsvarsmakten.se

SPECIALFÖRBANDSLEDNINGEN - SFL. SÄRSKILDA HELIKOPTERGRUPPEN - SHG.
SÄRSKILDA OPERATIONSGRUPPEN - SOG. SÄRSKILDA TRANSPORTFLYGGRUPPEN - STG.
SEKTIONEN FÖR OPERATIV TEKNIK - SOT. SÄRSKILDA SAMBANDSENHETEN - SSE.
SJÖTRANSPORTENHETEN - STE. SPECIALFÖRBANDENS FALLSKÄRMSSKOLA - SFS.

REKRYTERING

SÄRSKILD OFFICERSUTBILDNING ÄR EN VÄG FÖR CIVILA AKADEMIKER ATT GÖRA EN KVALIFICERAD YRKESKARRIÄR I FÖRSVARSMAKTEN. **OSKAR BJÖRK** HAR VALT ATT UTBILDA SIG TILL FÖRSVARSSINGENJÖR – ETT JOBB SOM GER HONOM UTMANINGAR OCH EN MILJÖ DÄR HAN TRIVS BÄST.

Text **Henrik Rådmark** Foto **Henrik Rådmark & Oskar Björk**

FÄNRIK OSKAR BJÖRK la ned besticken. Vad var det hans tidigare chef hade sagt? Att det fanns en utbildning som skulle göra det möjligt för honom att förverkliga en dröm? En dröm som kanske inte förefaller så storartad, men som han likväl håller högt. Möjligheten att arbeta heltid inom Försvarsmakten med det han utbildat sig till i det civila – civilingenjör inom design och produktframtag-

sitter på markan på Militärhögskolan på Karlbergs slott.

Han har knappt ett år kvar av utbildningen till försvarsingenjör och skälet till att han följde sin tidigare chefs råd och sökte är mycket enkelt.

– Den starka kamratskap och gemenskap som uppstår här är unik. Det tillsammans med att man ges stora möjligheter att utvecklas inom yrket och som person, gör att jag velat stanna inom Försvarsmakten sedan jag gjorde min grundutbildning 2011.

utbildningen på FMTS (Försvarsmaktens tekniska skola) i Halmstad. Vad som händer sen vet han inte. Men han vet att behovet av ingenjörer inom Försvarsmakten knappt minskar, tvärtom.

INTRESSANTA PROJEKT PÅ GÅNG

EN AV DELARNA i Oskar Björks civila utbildning handlar enkelt förklarat om att utforma teknik så att människor snabbt kan lära sig att använda den optimalt. I militära sammanhang kan det exempelvis röra sig om

OSKARS VÄG TILL

ning, med en masterexamen i maskinkonstruktion.

– De rekryterar nu, förtydligade Mikael Frisell på andra sidan bordet – dåvarande regementschef för Norrbottens regemente I 19. Och så uppmanade han Oskar att söka. Oskar Björk hade som nyexaminerad reservofficer räknat med en framtid i det civila, om än med en fot inom Försvarsmakten. Den information han nyss fått på återträffen med sin pluton under Kalix kompani på I19, ändrade förutsättningarna radikalt.

– Jag har alltid gillat teknik och älskar att vrida och vända på problem för att till slut hitta en lösning. Så ingenjörsspåret var självklart för mig, berättar Oskar Björk en sommarwarm eftermiddag i september. Vi

Fram till jul läser han tillsammans med SOFU (Särskild officersutbildning). Det är en grundläggande officersutbildning liknande den han läste för att bli reservofficer. Men det finns åtminstone en avgörande skillnad. Nämligen att han här läser tillsammans med andra akademiker, personer som liksom han själv har studerat mycket och delar hans intresse för matematik och har en analytisk läggning. Men samtidigt är de specialiserade inom helt andra områden.

– Någon är läkare, en annan veterinär, en apotekare och en meteorolog. Det blir ofta väldigt spännande och roliga diskussioner med en sådan blandning, säger Oskar Björk.

Efter jul fortsätter han

att värnpliktiga, med begränsad utbildningstid, ska kunna nyttja tekniska system och uppnå den förmåga som finns på papperet.

Det finns redan flera tänkbara projekt där Oskar skulle kunna bidra. Ännu finns inga konkreta planer, men han pekar på pågående renoveringar och uppgraderingar av stridsvagnar och stridsfordon, och anpassning och implementering av luftvärnssystemet Patriot.

– Målsättningen är normalt sett att du ska ha klart med ett förband och en roll när du påbörjar en utbildning. Så var det alltså inte i mitt fall. Men med tanke på den utveckling som nu sker inom hela organisationen – en ny armébrigad ska

FÖRSVARSSINGJÖR

En problemlösare som älskar teknik och friluftsliv. För civilingenjören Oskar blev möjligheten att läsa till försvarssingjör en perfekt matchning.

REKRYTERING

materielsättas exempelvis – så det finns många saker man kan sätta tänderna i som ingenjör.

En sak angående sin framtida roll har han klar för sig. Han vill inte sätta sig bakom ett skrivbord på heltid. Dels för att han trivs i fält och att jobba fysiskt, dels för att han kommer att behöva vara med ”ute i verkligheten” för att förstå utmaningarna som uppstår i mötet mellan teknik och användare.

– Jag måste själv se och vara med i de situationer där teknisk materiel används, för att förstå grundproblematiken som jag som ingenjör ska överbrygga.

Dessutom, understryker han, behöver han lämna den teoretiska världen då och då för att må bra och kunna göra ett bra jobb som ingenjör.

– Jag skulle till och med

kunna jobba som granatgevärs-laddare – som var min första befattning efter grundutbildningen, säger han och skrattar.

FLEXIBEL OM FRAMTIDEN

ATT PLANEN FÖR hans framtid inom Försvarsmakten inte är spikad står honom inte alls. Snarare tvärtom. Han vet att han kommer att hitta en roll och en uppgift som passar honom, och han vet att långsiktiga planer ändå aldrig kan följas.

– Jag hade ju exempelvis aldrig kunnat planera för den här utbildningen. Den fanns ju inte ens när jag gjorde min grundutbildning eller tog anställning som tidvis tjänstgörande. Och jag tror att det är så jag fungerar generellt. Dyker det upp en ny möjlighet som

verkar intressant hoppar jag på det, även om jag kanske hade en annan idé från början.

– Det är lite som i strid, säger han. Så fort du avlossat första skottet måste du vara beredd att lämna planen och agera utifrån hur situation utvecklar sig. ◀

FAKTA SOFU/OFSK

➤ Särskild officersutbildning (SOFU) eller Officer med särskild kompetens (OFSK) innehåller en mängd vägar för civila akademiker att göra en karriär inom Försvarsmakten. Ett exempel:

➤ **Försvarsmeteorolog**
Ansökan görs före, under eller genomförda universitetsstudier i meteorologi. Därefter genomförs särskild officersutbildning (SOFU). Mer info på jobb.forsvarsmakten.se/forsvarsmeteorolog

”JAG HAR ALLTID GILLAT TEKNIK OCH ÄLSKAR ATT VRIDA OCH VÄNDA PÅ PROBLEM FÖR ATT HITTA EN LÖSNING. SÅ INGENJÖRSSPÅRET VAR SJÄLVKLART FÖR MIG.”

Övning i Boden 2017. Här deltar jag som vagnchef och reservofficer. Vi är under anfall och lämnar vägen för att bryta in i terrängen. Det är vad stridsfordon och pansarförband gör i det läget.

Skytt på stridsfordon 90 under Cold Response i Narvik. Dygn nio på övningen och jag har knappt sovit.

Fjällvärlden i Narvik. Det är en miljö där svenska förband och materiel fungerar ofattbart bra.

SPRÅKSNILLEN GÄSTADE TOLKFABRIKEN

Vinnarna i Sveriges största språktävling fick besöka Försvarets Tolkskola i Uppsala.

UNDER ÅRET HAR ÖVER 25 000 skolelever deltagit i kvaltävlingar runt om i landet i Sveriges största språktävling, International language competition – med målet att bli bäst i sitt språk och att få ta del av första priset, en dag på Försvarets Tolkskola.

Tävlingen startades av eld-själarna Marcelo Cea-Håkansson och Fernando López Serrano för 12 år sedan i syfte att uppmuntra elever till att läsa moderna språk på högre nivå, öka intresset för kultur, historia och relevanta samhällsfrågor i länder där målspråket talas. På den tiden var det 12–13 skolor i Malmö som deltog. Fernando och Marcelo körde ut proven till varje skola för att därefter hämta upp de ifyllda proven. Året därpå ökade intresset vilket ledde till att proven digitaliserades.

– Att vinna en dag på Tolkskolan har verkligen sporrat ungdomarna. Vi är väldigt glada för att få den unika möjligheten att ta del av kadetter och militärtolkars vardag, sa Marcelo Cea-Håkansson.

INBLICK I MILITÄRTOLKARNAS VARDAG

DET VAR FEMTON förväntansfulla ungdomar som kom till Tolkskolan en lördag i september. Några, som hade en lång resväg, kom dagen innan och fick sova över i kasernerna.

Besöket inleddes med ett varmt välkomnande där chefen för Tolkskolan, major Magnus Mimer berättade mer.

– Ni är här i dag för att ni är de bästa i Sverige på ert språk.

Ni ska få lära er mer om att studera till militärtolk men även att verka som militärtolk. För att bli militärtolk krävs fallenhet för språk, kommunikation och interkulturella möten. Det är en intensiv utbildning som ger en fantastisk framtid för dem som klarar av hela utbildningen, sa Magnus Mimer.

Både kadetter och militärtolkar berättade om studierna och tiden efter utbildningen. Ungdomarna fick tid att ställa frågor och det var många funderingar om hur det är att vara militär, vilka uppdrag man får som militärtolk och hur det är att vara på insats. Under dagen fick ungdomarna testa en lektion som leddes av skolans lektorer.

– Att få en inblick i en militärtolks dagliga arbete har varit otroligt värdefullt. Flera av ungdomarna kan tänka sig att söka sig hit i framtiden, sa Marcelo Cea-Håkansson. ◀

Elever ihop med Tolkskolans chef Magnus Mimer och lektor Joseph Saouk. NEDAN: Grundarna till tävlingen, Fernando och Marcelo pratar med skolans personal.

FÖRSVARETS TOLKSKOLA

Försvarets Tolkskola (TolKS) är en del av Försvarsmaktens under-rättelse- och säkerhetscentrum. Militärtolkutbildningen är en specialistofficerutbildning som ges vid Försvarets Tolkskola i Uppsala under tre terminer. Militärtolkutbildningen (SOU/R Militärtolk), inkluderar utöver språkutbildning bland annat även militärenska, tolkningsteknik, ledarskap och militärstrategi.

Text & foto Sofia Norin Jansson

BLOD, SVETT OCH BÅRAR

Klockan 09.11 inkom larmet till Säs. Klockan 09.40 gick sjukhuset in i stabsläge.

**HUNDRATALS PATIENTER OMHÄNDERTOGS
LUGNT OCH METODISKT NÄR SÖDRA ÄLVSBERGS SJUKHUS
BEREDSKAPSPLAN TESTADES.**

Text **Ulrika Roos** Foto **Emy Åklundh**

Traumarummet. Här hamnar patienter som sorteras till röd sektor. Det är skademarkörer med brådskande och livshotande skador.

DEN 4 OKTOBER genomförde Försvarsmedicincentrum och Södra Älvsborgs sjukhus katastrofövning Liv 19. I övningen har ett väpnat angrepp skett på Bråt skjutfält, strax utanför Borås, och ett 100-tal personer spelade svårt skadade. De transporterades med helikoptrar och markburna fordon till sjukhuset.

– Det här är ett mycket viktigt steg för att vi i Försvarsmakten ska kunna ge våra soldater och sjömän den snabbaste och bästa vården om det inträffar ett masskadeutfall. Försvarsmakten kan ta hand om och ge första hjälpen för att

stabilisera patienten på plats men har en mycket begränsad kapacitet till fältmässig sjukhusvård. Därför är vi helt beroende av att den civila sjukvården kan ta hand om våra skadade, säger överstelöjtnant Magnus Blimark, stabsläkare på Försvarsmedicincentrum och medicinskt ansvarig för Liv 19.

Södra Älvsborgs sjukhus mål med övningen är att säkra

sjukhusets beredskapsplan och utveckla förmågan att leda och samordna omhändertagande av ett omfattande inflöde av svårt skadade patienter med varierade skador på kort tid. Liv 19 är den första stora civil-militära övningen i Borås och Sjuhäradsområdet på länge.

– Övningen gick bra och visade på att genomströmningen, alltså mottagandet av skademärkterna, har

”Det här är ett mycket viktigt steg för att vi i Försvarsmakten ska kunna ge våra soldater och sjömän den snabbaste och bästa vården om det inträffar ett masskadeutfall.”

Efter bedömning delas skadade in i olika sektorer beroende på vilken typ av vård de behöver.

33 skademärkörer "avled". Fyra av dem var "avlidna" redan innan de kom till sjukhuset.

Black Hawk levererar till akutmottagningen. Tre helikoptrar deltog, två från Försvarsmakten och en ambulanshelikopter.

På sjukhuset deltog 250 personer från olika funktioner, många av dem jobbar till vardags på akuten.

fungerat. Lugnt, metodiskt och strukturerat, säger Magnus Blimark.

RUTINER ETABLERADES

LIV 19 HAR VARIT ett steg på vägen för att skapa administrativa och praktiska rutiner för samarbete vid kris, krig och stora påfrestningar på samhället.

– Övningen var stressig och mycket svår men samtidigt mycket givande och rolig. Alla jag pratat med i efterhand är glada att de fått delta och vara en del i övningen, säger Levente Tanács, ledningsläkare, akutmottagningen på Södra Älvsborgs sjukhus. ◀

FAKTA: LIV 19

Cirka 500 personer deltog.

- >>> Övade funktioner på SÄS.
- >>> Akutmottagningen Operation.
- >>> Intensivvårdsavdelningen.
- >>> Radiologi.
- >>> Kirurgkliniken.
- >>> Särskild sjukvårdsledning.
- >>> Sjukhusapoteket.
- >>> Medicinkliniken.
- >>> Ortopedkliniken
- >>> Sterilcentral.

>>> Transfusionsmedicin.

>>> Vårdadministrativ service.

>>> Kommunikationsenheten.

>>> Säkerhetsenheten.

Deltagande myndighet:

Försvarmakten genom Försvarsmedicincentrum, Södra Älvsborgs sjukhus, Närhälsan i Borås, Västra Götalandsregionens

enhet för säkerhet och beredskap samt Regionservice och Västfastigheter.

Skademarkörerna utgjordes av:

Casualty Resources (amputerade skademarkörer från England), studenter från vårdhögskolan i Borås, Hemvärns- och frivilligpersonal samt personal ur Försvarsmedicincentrum.

En skademarkör klarade sig inte. Det var en dödlig skada.

Två skademarkörer får snabb transport av helikoptern.

Sminköserna är duktiga på att göra realistiska skador på skademarkörerna.

MIRAKLET MUSKÖ

Den världskända örlogsbasen fyller 50 år och firar med Marinstabens återkomst.

Text Per Iko/Försvarsmakten

NÄR MUSKÖBASEN invigdes den 30 september 1969 var den unik. En hel örlogsbas med varv hade sprängts in i Muskös gnejs på en yta lika stor som Gamla stan. Någon motsvarighet fanns ingen annanstans.

Trots sekretessen hade Musköbasen uppmärksammats två år tidigare på ett annorlunda sätt. Nick Carter, kioskklitteraturens motsvarighet till James Bond, bekämpade i thrillern *Blå död* nynazister och kommunister som tillsammans hade lyckats infiltrera basen.

Tanken att flytta ut Stockholms örlogsstation och örlogsvarv från Skeppsholmen och Djurgården är betydligt äldre än ett halvsekel. Göta kanals skapare, Baltzar von Platen, hade föreslagit att flottan skulle utlokaliseras till Söderköping. Från mitten av 1800-talet tryckte Stockholms stad på för att kunna utnyttja området för byggnation och handel. Flera utredningar föreslog utflyttning till platser som Lidingö, Hägernäs och Erstavik.

Planerna tog fart under det kalla krigets atomvapenhot och 1948 års örlogsbasutredning föreslog att såväl örlogsstation som varv skulle inrymmas skyddade i berg. Djupskåraberget på Muskö nordost om Nynäshamn ansågs bäst uppfylla kraven.

Ett principbeslut togs av

riksdagen den 1 december 1953 men arbetena med att spränga ut tunnlar för jagare och ubåtar hade påbörjats redan i april 1950. I slutet av september 1955 gled det första fartyget, minsveparen M 14, in i docka 3. Regeringen anslog 1959 slutligen medel för en fullständig utflyttning av Stockholms örlogsvarv.

VERKSTÄDER, KONTOR, SJUKHUS
SPRÄNGNINGSARBETENA FÖR verkstadskomplexet var i stort avslutade 1963. Den nästan tre

åstadkommit en operativt välbelägen örlogsbas och en viktig komponent i invasionsförsvaret. I fred kunde alla fartygstyper underhållas, i krig fanns fullgott skydd mot åtminstone konventionella vapen. Utöver de tre dockorna fanns slip, verkstäder, förråd, kontor, krigssjukhus, reningsverk samt ett kök som kunde servera 2 000 portioner tre gånger per dag.

De kommande årens nedskärningar av försvaret skulle grundligt påverka Musköbasen. Behovet av två militära

”I fred kunde alla fartygstyper underhållas, i krig fanns fullgott skydd mot åtminstone konventionella vapen.”

kilometer långa Muskötunneln kunde tas i bruk i mars 1964. Den 9 oktober 1967 dockades de första jagarna, Uppland i docka 1 och Halland i docka 2.

Klockan 07:59 på onsdagsmorgonen den 16 juli 1969 steg konteramiral Einar Blidberg, chef för Ostkustens örlogsbas, ombord på en barkass vid Skeppsholmen. Klockslaget var medvetet valt – någon tretungad örlogsflagga hissades inte mer över Amiralitetshuset. Örlogsbasen hade omgrupperat till Muskö efter 329 år i centrala Stockholm.

Nitton års byggnation hade

underhållsvarv ifrågasattes.

En försäljning av Muskövarvet föreslogs av regeringen 1992. Genom försvarsbeslutet 2004 avvecklades Ostkustens marinbas och varvet skulle främst inriktas på civil verksamhet.

Det förändrade omvärldsläget efter 2014 har inneburit att Försvarsmakten börjat återta förmågan till ett nationellt försvar. Ett led i denna utveckling är att försvarsgrensstaber åter inrättats. Under 2019 har Marinstaben flyttat ut från Högkvarteret på Lidingövägen 24 för att på nytt göra Muskö till den svenska marinens nav. ◀

KRIGSARKIVET

LASSE SJÖGREN

KRIGSARKIVET

Ett samhälle i berget. I jagardockorna skulle den 38 meter höga Katarinahissen kunna rymmas stående. Stora bilden: Torpedbåten Rigel förtöjs i dockan. Små bilder från vänster: Jagaren Halland med sina 121 meter har gott om plats. Torped 45 för ubåtsjakt på väg mot en korvett. Ubåten Båvern löper ut efter modifiering.

Fixa tjänsten, familjen och dessutom hinna med världens tuffaste swinrumlopp. Är det möjligt? Absolut. Magnus Jirlind på Högkvarteret tipsar hur han gör.

KLARA ETT SWIM

ALLT BÖRJADE SOM EN vadslagning mellan några kompisar. Vadet handlade om att ta sig från Utö till Sandhamn i Stockholms skärgård. Den som kom sist fram skulle få bjuda på notan för de andra som väntade på en restaurang. I dag kallas denna tävling för Ötillö World Championship och lockar deltagare från världens alla hörn.

STARKT PSYKE KRÄVS

ÖTILLÖ WORLD CHAMPIONSHIP går numera motsatt sträcka: från Sandhamn till Utö. Sträckan är sex och en halv mils löpning och en mil simning fördelat på 23 simsträckor.

Det betyder att du simmar och springer i våtdräkt och växlar mellan att springa och simma. När det första loppet arrangerades 2006 gick endast två lag i mål, nuförtiden går de flesta i mål och rekordet är under sju timmar. Sporten föddes i Sverige och kallas för swimrun. Det finns numera tävlingar över hela världen. Tidigare var det svårt att fylla upp startplatserna, i dag är konkurrensen stenhård och du som deltagare måste kvala in för att ha en möjlighet att starta i Ötillö.

Magnus Jirlind som till vardags jobbar på Högkvarteret i Stockholm var en av dem som kvalade in i år.

Varför ville du genomföra en tävling som Ötillö?

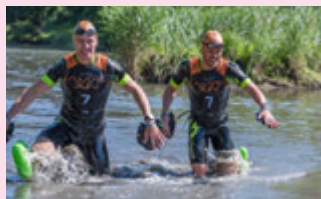
– Det kanske låter klyschigt men för min del var det att utmana mig själv att se var gränsen går. Och jag säger som många andra gjort innan mig, kroppen klarar alltid mer än vad man tror. De psykiska spärrarna slår till innan benen slutar leverera.

Hur mycket tid måste du lägga ner för att kunna genomföra en tävling som Ötillö?

– För mig handlar det om att kunna kombinera jobb och familj. Om tävlingen ska vara njutbar krävs det enligt mig fem till nio timmars träning i veckan. De tre timmarna som

RUNLOPP

Träningspolare. Magnus Jirlind, till höger, springer Stockholm Swimrun 2019 ihop med Markus Lund.

är avsatta för fysisk träning i Försvarsmakten räcker med andra ord inte. Mitt upplägg är att springa till och från jobbet. Lämnar jag på skola och förskola tar jag cykeln till jobbet och springer hem. Med GIH-badet inom armlängds avstånd och även naturområdet vid

Brunnsviken kan simning med enkelhet ske på lunchen. Gymmet i källaren på Högkvarteret är också tillgängligt och möjliggör min träning. När inte tiden räcker till så är tidiga morgnar min medicin för att hinna med träningen.

HÖG FYSISK NIVÅ I FÖRSVARET

DET VAR FLER än Magnus från Försvarsmakten som lyckades kvala in till Ötillö World Championship. Det är ett faktum att Försvarsmaktens personal håller en hög fysisk nivå, både nationellt och internationellt. ◀

Text **Joakim Gustafsson/**
LedsKomm

TRÄNINGSSCHEMA EN RIKTIGT HÅRD VECKA

» **Måndag:** Löpning 1 timme och 30 minuter, inklusive 6x3 minuter på 90 procent av maxpuls. Vila 30 sekunder.

» **Tisdag:** Simning 1 timme inklusive 5x400 meter på 90 procent av maxpuls. Vila 2 minuter.

» **Onsdag:** Löpning 1 timme i lågtempo och 1 timme simning i lågtempo.

» **Torsdag:** Löpning 1 timme inklusive 15 minuter fartlek, (40 sekunder på 90 procent av maxpuls och 20 sekunder vila).

» **Fredag:** Vila.

» **Lördag:** Simning 1 timme i lågtempo.

» **Söndag:** Löpning 2 timmar i lågtempo.

VÄLBALANSERAD ORKESTER

HEMVÄRNETS CYKEL-ORKESTER är tillbaka efter att ha varit vilande i tio år. Med uniformer typ m 39, cyklar m 42 och en halsbrytande show slår de åskådarna med häpnad.

– Publiken är oftast förvånad. Reaktionen brukar vara "cykla och spela – går det?" Fast efteråt konstaterar de: "det här var ju jättekul!", säger **Sebastian Ekeröth** från Linköping, gruppchef för cykelorkestern.

– Folk tycker att vi är galna. Och det stämmer nog.

Cykelorkestern består av 13 medlemmar ur Hemvärnets musikkår Östergötland. Förra året drog de igång verksamheten igen mest för att ha kul och spexa lite grann. Repertoaren utgörs till stor del av trettio-, fyrtio- och femtiotalsmusik.

Är det inte otroligt knepigt att cykla, hålla instrumenten och samtidigt spela?

– Jo, det är svårt. Vi kan bara ha med instrument som man kan spela med en hand, därför

Hemvärnets cykelorkester rullar igen.

har vi mest brassinstrument och slagverk. Det är en utmaning att spela bastuba samtidigt som man har ena handen på styret.

– Så det är mycket övning och balans träning i början. Vi cyklar ganska långsamt i vissa moment. Vi har heller inga noter, vi måste kunna allt utantill.

Har ni ramlat under en show?

– Nej, aldrig. Men en gång när vi deltog i ett tattoo uppträdde vi efter en eldshow där de sprutade ut en massa eldfarliga våtskor. Golvet var ganska blött efteråt. När gruppen gick ut sa de till oss: "nu får ni ta det lugnt, det är halt på golvet." Vi bara tittade på varandra och sa "ehhh... vi kör." Men det gick bra, haha. ◀

SNÄLLA VIKINGAR FAJTAS PÅ KARLBERG

WIKINGABLOOTHET ÄR EN AV Militärhögskolan Karlbergs många traditioner och sannolikt den mest iögonfallande med vikingaklädsel, vadderade vapen, bataljer och tävlingar

– men framför allt glädje och förbrödring mellan årskurserna.

Förstaåringarna, alltså de som på skolan kallas yngrekursen men också ibland för rukor, möter skolans andraårskurs

(äldre kursen) där de två sidorna utkämpar olika slag och lekar klädda som vikingar. Efter att tävlingarna är genomförda avslutas traditionen med en kortare vigselceremoni där stridsyxan begravs och band knyts mellan kurserna. ◀

Holmgång. I september varje år genomförs Wikingabloothet på Karlberg.

SIFFRAN

80

år fyller Hemvärdet 2020. **Vår nationella skyddsstyrka bildades den 29 maj 1940.** Andra världskriget pågick och Försvarsmakten räknade med att styrkan skulle omfatta 50 000 man, men försvarsviljan visade sig vara enorm. Några månader senare hade 90 000 frivilliga anmält sig.

ANSELM HEDRAD!

SJÖFARTSVERKET HAR ETT gott öga till röjdykardivisionen. Nu har myndigheten döpt om sjömärket Tjurholmsgrund Styrbordsprick utanför Strömstad i Bohuslän till Anselm.

Vem är då Anselm? Jo, röjdykarnas eget skyddshelgon, grodan Herr Anselm Zackarias Dykén. Grodan symboliserar röjdyk, en anpassningsbar varelse som klarar sig både i vatten och på land. Röjdykarnas speciella relation till Tjurholmsgrund Styrbordsprick har att göra med den traditionella Norgerodden, som alla

röjdykar-
elever
genom-
fört
sedan
1972.
Distan-
sen går
mellan
basen i
Skreds-
vik till
slutmålet

Sjöfartsverket hyllar röjdykarna.

Tjurholmsgrund Styrbordsprick vid norska gränsen som nu alltså i fortsättningen heter Anselm. <

SMART SAGT

"Det enda sättet för människor att vinna ett krig är att undvika det."

George C Marshall, legendarisk amerikansk arméstabschef och utrikesminister (1880–1959)

P 4 PÅ INSTA

@skaraborgsregemente

STARTAT:

Våren 2014.

VEM STYR KONTOT?

– Det är ett så kallat vandringskonto där våra medarbetare delar med sig av sin vardag genom bilder, film och text. Det kan vara allt mellan en vecka med en rekryt till en vecka med regementschefen. Utifrån P 4:s kommunikationsplan och aktuell verksamhet går uppgiften ut i organisationen att utse vem som ska hantera kontot. Uppföljning sker bland annat vid ledningens granskning kvartalsvis.

BILDERNA?

– Vi ger övergripande styrningar om vad som gäller när man har kontot. Och vi skickar med ett par exempel på vad som har uppfattats som bra inlägg av våra följare. Sedan är det personen som har kontot som bestämmer hur de vill visa sin verksamhet.

HUR FUNGERAR DET ATT HA OLIKA SOM SKÖTER KONTOT?

– Vi har duktiga och professionella medarbetare som på ett bra sätt visar vad de arbetar med. De bjuder på sig själva och tar stort ansvar för kontot, vilket uppskattas av kollegor och andra som följer oss.

VILKA INLÄGG FÅR STÖRST GENOMSLAG?

– Inlägg där den som har kontot är lite personlig och bjuder på sig själv brukar gå bra, inlägg som visar de där små men viktiga detaljerna. Vi har märkt sedan värnpliktens återinförande att det är många föräldrar, syskon och vänner till rekryterna som börjat följa oss och gärna kommenterar eller skriver till oss den vägen.

På övning med Ida Delin, Roma kompani, Gotland.

Medaljceremoni för Mali 09, som återvänt hem.

Tomten på besök. Passade på att besöka skjutbanan.

Stridsvagn i diket under Värld 19. Skövde skjutfält.

HÖG TID FÖR JÄMSTÄLLD MATERIELANSKAFFNING

ATT EN KVINNAS kropp i flera avseenden skiljer sig från en mans är allmänt känt. Kvinnor är vanligtvis kortare, väger mindre, har mindre händer, fötter och huvud. Kvinnor har bröst. Detta var känt 1989 när Försvarsmaktens samtliga befattningar öppnades upp för kvinnor. Detta var känt 2010 när lagen om totalförsvarsplikt blev könsneutral. Detta var känt 2017 när värnplikten återaktiverades. Trots detta finns det fortfa-

Bra utrustning är avgörande. Missanpassad materiel kan leda till kroniska skador om belastningen är långvarig. (arkivbild)

FÖRSVARMAKTEN

”Missanpassad materiel kan leda till sämre beredskap, sämre förmåga samt skada ett viktigt förtroende att vårda – förtroendet från den egna personalen.”

rande problem med missanpassad materiel som drabbar kvinnor i högre utsträckning än män. Nedan beskrivs några effekter som kan skapa olika förutsättningar för individer som avviker från den manliga standarden att arbeta och utveckla sin karriär i Försvarsmakten.

PÅVERKAR INDIVIDENS PRESTATIONSFÖRMÅGA. Såväl kvinnors som mäns fysiska och stridstekniska prestation blir sämre när materiel och utrustning är missanpassad. Amerikansk forskning visar att bärustrutning designad efter mäns kropps-konstitution orsakar större besvär hos kvinnor än hos män. Detsamma gäller kroppsskydd där skyddets storlek i förhållande till kvinnans överkroppsmått ofta skiljer sig från mannens.

UTGÖR EN RISK FÖR SKADOR OCH OLYCKSFALL. Småskador och skavanker kan bli problematiska och leda till kroniska skador om belastningen är långvarig. Exempelvis kan missanpassade kroppsskydd leda till smärta i axlar, nacke och bäcken. I värsta fall kan det ge sämre skydd.

PÅVERKAR INDIVIDENS MOTIVATION OCH ATTITYD. Att ständigt behöva gå på undantag för att anpassad materiel inte finns att tillgå kan knappast anses stimulera till hög motivation och en positiv attityd. Inte heller kan det anses signalera att Försvarsmakten är en inkluderande arbetsplats.

Enligt Försvarsmaktens värdegrund ska "vi handla på ett sätt som leder oss till framgång och som gör att vi löser våra

uppgifter utan att skada förtroenden som vi vill vårda". Missanpassad materiel däremot kan leda till sämre beredskap, sämre förmåga samt skada ett viktigt förtroende att vårda – förtroendet från den egna personalen. Det är hög tid att prioritera jämställd materiel-ansaffning om Försvarsmakten vill göra verklighet av den goda ambitionen.

Evelina

Bonnier, doktor och forskare vid Totalförsvarets forskningsinstitut

Fotnot: I december 2018 presenterade FOI rapporten "Karriärhinder för unga militära kvinnor" av Karin Schröder. I september diskuterades bristerna i kvinnliga soldaters utrustning i riksdagen efter en interpellation av Alexandra Anstrell (M).

SKRIV EN INSÄNDARE! Helst kort. Mejla till ff-red@mil.se innan den 11 november 2019.

PLIKTEN

PLIKTRÅDET PÅ FÖRBANDSBESÖK

En av rådets viktigaste uppgifter är att resa runt på förbanden och träffa värnpliktiga. Vi var med när de kom till Lv6.

REPRESENTANTER FRÅN pliktrådet genomför under hösten en rundtur till olika förband och skolor i Försvarsmakten. Hittills har man hunnit med nio organisationsenheter. Under första veckan i oktober var det dags för regementet och skolorna i Halmstad. Ledamöterna delar på uppgifterna men brukar vara två vid varje besök. Det var ordföranden, Julia Hjertén och medbestämmandeansvarig Joel Kihlbert som besökte Luftvärnsregementet.

– Vårt besök vid Lv6 har varit mycket välordnat. Allt har känts tillgängligt och det har varit mycket lärorikt, säger Joel.

”Det är bra att komma ut i organisationen och framför allt roligt att träffa dem vi företräder.”

– Jag upplever också att man är mottaglig för kritik. Lv6 tillhör nog de mer öppna förbanden.

ETT RÅD FÖR VÄRNPLIKTIGA
PLIKTRÅDET VÄLJS VID den kongress som anordnas för varje värnpliktskull. Bland representanter från alla förband väljs fem personer som ska ingå i rådet

under det kommande året. Joel, Julia och deras kolleger i pliktrådet gjorde alltså sin grundutbildning under 2018 till 2019 och är därmed den första omgången

efter att värnplikten återupptogs. De representerar alla delar av Försvarsmakten. Julia gjorde sin värnplikt vid Sjöstridsskolan (SSS) i Karlskrona och Joel vid Försvarsmaktens tekniska skola (FMTS) i Halmstad.

OLIKA BILDER

– DET ÄR ÄNNU bara mitt fjärde förbandsbesök så jag har inte så stor erfarenhet. Men det är bra att komma ut i organisationen och framför allt roligt att träffa dem vi företräder, säger Julia.

Hon konstaterar att de har fått lite olika bild från de enskilda samtalen.

– Å ena sidan med regementschef och kompanichef och å andra sidan från mötet med förtroendemännen från kompanier och plutoner. ◀

Text & foto **Carl Sjöstrand/Lv6**

Joel och Julia från pliktrådet följde verksamheten med enbart de förtroendevalda rekryterna som vägvisare. I bakgrunden närkampsutbildning med Lv-kompaniet.

VILL DU VETA MER? Pliktrådet representerar Sveriges totalförsvarspliktiga och ska ta till vara deras intressen och åsikter. Mer info på pliktradet.se

KRÖNIKA

HEMVÄRNET VÅRT SMARTASTE VAPEN

JAG GICK MED I HEMVÄRNET av två skäl. I samband med den senaste personalförsörjningsutredningen stod det klart hur illa det är, på alla nivåer. Det fattas folk överallt, i soldatleden, bland officerarna, i hemvärnet. Om försvaret ska kunna växa behöver vi fylla på och om vi inte ska tvångsrekvirera ungdomar i massor måste andan av frivillighet bli bättre.

Den gamla värnpliktsarmén var inte bra, av många anledningar. Den främjade ett volymtänkande till nackdel för kvalitet och spets, den tog ett år av unga människor som verkligen inte ville och den kostade mycket pengar. Den nya form av värnplikt vi har i dag var nog nödvändig men den stora uppgiften kvarstår. Försvarsmakten måste locka bra personer som kommer av fri vilja och de, liksom undertecknad som anser att försvaret är viktigt, måste föregå med gott exempel.

Det andra skälet är omvärldsläget. Sveriges försvar står och faller på intet sätt med Hemvärnet. Det är mycket viktigare med ledande teknik inom flyg, radar och ubåt, men den typen av försvarsverksamhet som Hemvärnet represen-

Höga ambitioner och proffsiga soldater. Hemvärnet kan bli en obehaglig överraskning för den som vill Sverige illa.

BEZAV MAHWOD/CONCAM

struktur är inte bara viktigt för att resten av försvaret ska kunna sköta sina uppgifter utan också för att mobilisera och behålla allmänhetens försvarsvilja.

EN TREDJE ANLEDNING, som jag upptäckte efter de första övningarna, är att Hemvärnet och Stockholmskompanierna har mycket hög moral, höga ambitioner, hårt arbetande befäl, professionell hjälp från officerarna på Livgardet och lojala soldater. Jag gjorde lumpen i slutet

”Vi vet inte var hybridkriget tar vägen, men Hemvärnets karaktär av civilister med militärt uppdrag är kanske ett smartare motmedel än vi anar.”

terar har en psykologisk viktig funktion. Min upplevelse, särskilt under övningen Aurora 17 på Södermalm i Stockholm, är att folk uppskattar att se militären. Efter regementsdöden och avvecklingen av massarmén lever de flesta i en vardag då man aldrig ser ett militärt fordon, militära vapen eller folk i uniform. När vårt insatskompani övade på östra delen av Söder och gick och bar på AK4:or, Ksp 58, ammunition, radioutrustning och hjälmar upplevde vi enbart uppskattning. Samma helg drog ÖB:s uppvisning på Gärdet i Stockholm mer folk än 1980-talets Springsteenkonserter på Ullevi.

Hemvärnet syns och man kan bara föreställa sig betydelsen av den närvaron om läget skulle bli mycket mer allvarligt än nu. Att militär personal snabbt finns kring olika typer av infra-

på 1980-talet som båtchef på KA 1, som var ett ambitiöst regemente. Men det hemvärn som kretsar kring Livgardet i dag har faktiskt en mer uppfostrande soldatanda, troligen för att alla är med av fri vilja.

Dessutom är Hemvärnet i sin linda och under utveckling. Vi vet inte var hybridkriget tar vägen, men hemvärnets karaktär av civilister med militärt uppdrag är kanske ett smartare motmedel än vi anar. ◀

PM Nilsson är politisk redaktör på Dagens Industri och Kspskytt 242:a insatskompaniet Stockholmsbataljonen.

BILDEN

Foto Andreas Samnerman

KVÄLLSTUR MED BÅTEN

HMS Södermanland i ytläge på Östersjön en ljummen sommarkväll. Vakthavande officer står på bryggan och håller utkik. Ubåtarna är de enda fartygsenheterna i marinen som har utomhusbrygga utan möjlighet att stå i väderlä. Trevligt en kväll i september, något friskare i snögloppet i februari.

Posttidning B

FÖRSVARSMAKTEN

Försvarets forum, SE-107 85 STOCKHOLM

LED STRIDSFLYGET I LUFTFÖRSVARET. **BLI FLYGSTRIDSLEDARE.**

Som flygstridsledare leder du stridsflyget i allt från skarp identifiering av främmande flygplan, till jaktstrid, spanings- eller attackuppgifter. Du ligger alltid steget före verkligheten, och överväger ständigt möjliga scenarion och handlingsalternativ. Läs mer om hur du ansöker på forsvarsmakten.se/flygstridsledare. Ansökan stänger 1 november, kursstart v11 2020.

FÖRSVARSMAKTEN